

Konstitucinis Teismas taps prieinamas ir piliečiams

Jūratė Skėrytė
Alfa.lt

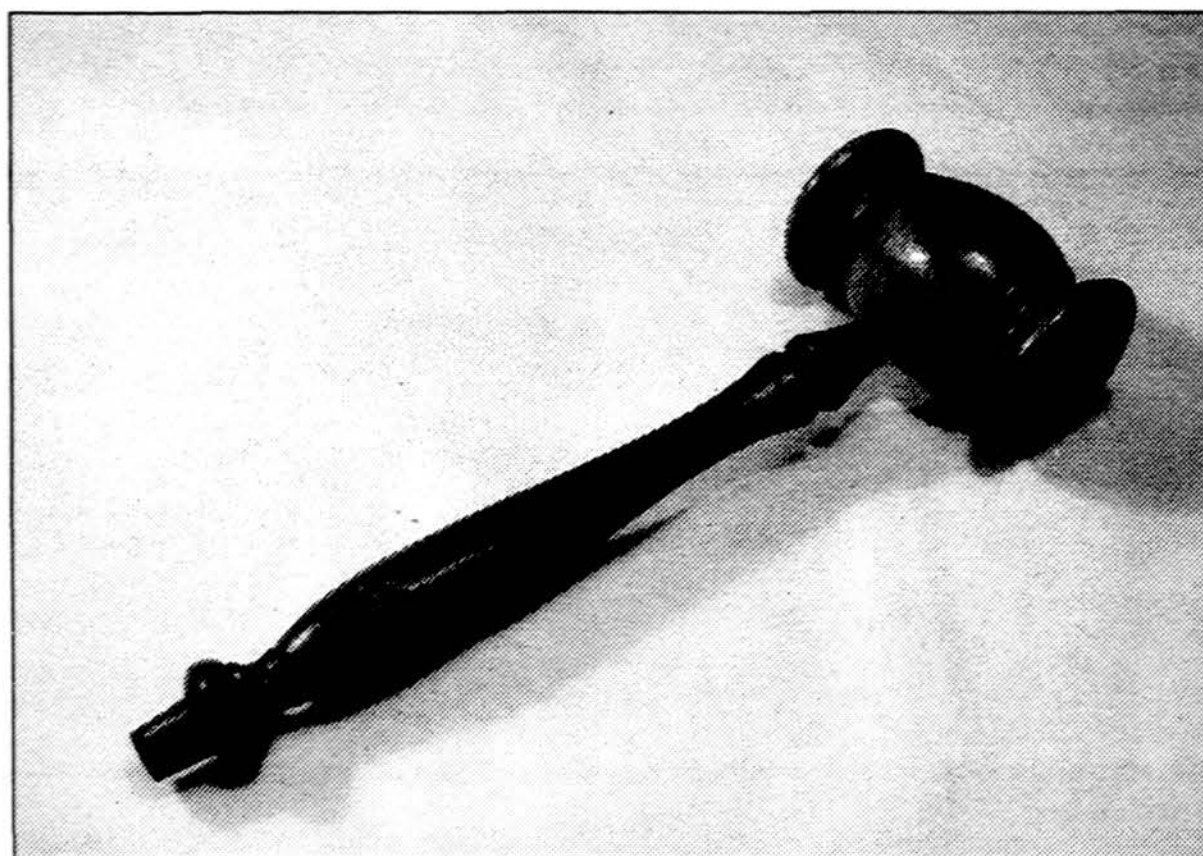
Seimas, prezidentas, Vyriausybė ir teismai nebeturės monopolio kreiptis į Konstitucinį Teismą (KT). Rašyti individualų skundą KT ketinama leisti ir paprastiems piliečiams bei juridiniams asmenims.

Antradienį Seimas pradėjo svarstyti specialios darbo grupės parengtą Individualaus konstitucinio skundo įtvirtinimo koncepcijos projektą. Po pateikimo šiam projektui pritarė 37 parlamentarai, 5 buvo prieš, 9 susilaikė.

„Į Konstitucinį Teismą galės kreiptis kiekvienas asmuo dėl pažeistų konstitucinių teisių ir laisvių, jeigu jis manys, kad koks nors teisės aktas pažeidžia jo teises“, – pateikdamas projektą sakė Seimo Teisės ir teisėtvarkos komiteto pirmininkas Julius Sabatauskas.

Koncepcijos projekte numatyta, kad asmuo su individualiu konstituciniu skundu galės kreiptis į KT tik pasinaudojęs visomis teisinės gynbos priemonėmis. Tai reikėtų padaryti per tris mėnesius nuo galutinio valstybės institucijos sprendimo. Skundą turės surašyti advokatas, nes, pasak J. Sabatausko, tam reikia teisinių žinių. Tačiau jeigu pareiškėjas yra fizinis asmuo, turintis aukštąjį universitetinį teisinį išsilavinimą, surašyti skundą jis galės pats.

Beje, reikės sumokėti ir minimalų žyminį mokestį. Ar priimti skundą nagrinėti, ar atmesti iš karto, spręs KT teisėjas arba teisėjų kolegija.

Teisėjų kolegija spręs, svarstyti piliečio skundą ar atmesti.

KT nagrinėja, ar pagrindiniam šalies įstatymui neprieštarauja Seimo, Vyriausybės ir prezidento priimti teisės aktai.

J. Sabatauskas pabrėžė, kad dabar KT dirbantys 9 teisėjai nespės išnagrinėti visų skundų. Jau dabar skundai savo eilės KT laukia po porą metų, todėl siūloma didinti KT teisėjų skaičių.

„Kitų šalių praktika rodo, kad tokia teise pasinaudoja nuo 2,000 iki 7,000 fizinių ir juridinių asmenų“, – sakė J. Sabatauskas.

Individualaus konstitucinio skundo praktika galioja daugelyje Europos šalių, pavyzdžiui Austrijoje, Belgijoje, Čekijoje, Estijoje, Latvijoje,

Lenkijoje, Vengrijoje, Vokietijoje. Vokietijos Konstitucinis Teismas yra pabrėžęs, kad „piliečių skundai yra svarbi teisės priemonė, nes patenkina skundą jo poveikis gerokai pranoksta jo svarbą atskiram asmeniui.“

Toliau Seimui pateiktą koncepcijos projektą svarstys Teisės ir teisėtvarkos bei Žmogaus teisių komitetai.

Birželio pabaigoje individualaus konstitucinio skundo koncepciją toliau planuojama svarstyti Seimo plenariniame posėdyje.

Tikimasi, kad, įteisinus individualaus konstitucinio skundo institutą, turėtų sumažėti kreipimusi į Europos Žmogaus Teisių Teismą, tačiau padaugėtų bylų KT.

Lietuva prie Šengeno erdvės prisijungs kaip planuota

Vilnius, birželio 12 d. (BNS) — Lietuvai, kaip ir dar aštuonioms ES šalims, Šengeno zona taps atvira nuo šių metų gruodžio, nusprendė ES Teisingumo ir vidaus reikalų ministrų taryba.

Kaip pranešė Vidaus reikalų ministerija (VRM), ES Teisingumo ir vidaus reikalų ministrų taryba nusprendė, kad visos 9 ES šalys — Lietuva, Latvija, Čekija, Estija, Lenkija, Malta, Slovakija, Vengrija, Slovėnija — yra pasiruošusios prisijungti prie Šengeno informacinės sistemos pagal Portugalijos pasiūlytą variantą „SIS-one4all“.

„Galime būti tikri, kad rugsėjį ‘SISone4all’ pradės veikti visose naujosiose ES šalyse, taigi gruodį panaikinus sausumos ir jūros sienas, o kitų metų kovą ir oro sienas, Šengeno erdvė išsiplės devyniomis, o gal ir daugiau valstybių“, — pranešime cituojamas ES pirmininkaujantis Vokietijos federalinis vidaus reikalų ministras Wolfgangas Schaeuble.

Norą prisijungti prie Šengeno informacinės sistemos pagal laikinąjį projektą „SISone4all“ Teisingumo ir vidaus reikalų ministrų tarybai išreiškė ir Šveicarija, iki šiol tvirtinusi, kad jungsis tik prie SIS II.

„SISone4all“ bus laikina informacinė

Nukelta į 6 psl.

PERIODICALS

Šiame numeryje:

- Skautybės kelias.
- Blogiau nei Stalino laikais.
- Ar apginsime lietuvių kalbą nuo Lietuvių kalbos komisijos?
- Laiškai, nuomonės, komentarai.
- Kelionė į Jeruzalę (LI).
- „Teatriukas“ atrado Ameriką.
- „Vaiko vartai į mokslą“ savanorės — pakeliui į Lietuvą.

Vallutų santykis

1 USD — 2.59 LT
1 EUR — 3.45 LT

Generolui — aukštos pareigos JAV

Vilnius, birželio 12 d. (BNS) — Lauko pajėgų vadas brigados generolas Arvydas Pocius gali tapti pirmuoju karininku iš Lietuvos, kuris dirbs strateginiu lygiu NATO vadavietėje JAV.

Planuojama, kad 50 metų brigados generolas A. Pocius spalio mėnesį pradės tarnybą vienoje iš dviejų susivienijimo vadaviečių — vyriausioje NATO pajėgų transformacijos vadavietėje Norfolk, kur trejus metus vadovaus transformacijos Jungtiniam mokymų ir doktrinų skyriui.

Kaip sakė kariuomenės vadas generolas majoras Valdas Tutkus, brigados generolas A. Pocius taps vienu iš aukščiausių NATO vadavietės vadų.

„Tai vienos iš perspektyviausių, sunkiai Lietuvos pasiektų, pareigų vadavietės struktūroje“, — sakė V. Tutkus.

Generolas A. Pocius pakeis prieš tai NATO vadavietėje dirbusį Latvijos

NATO lėktuvo sparnas.

generolą. A. Pocius bus atsakingas už visų 26 NATO valstybių kovinių pajėgumų tobulinimą, plėtojimą, lankantis NATO šalyse turės vertinti karinius padalinius ir siūlyti pakeitimus, kaip keisti ginkluotę, struktūrą ir aprūpinimą.

Lauko pajėgų vadas A. Pocius yra baigęs Valstybinį kūno kultūros institutą, lankė keletą karinių kursų Lietuvoje, mokėsi NATO gynybos kolegijoje Romoje, Vokietijos Bundesvero vadovavimo akademijoje, George'o Marshalo saugumo centre.

DRAUGAS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TEL.: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • WWW.DRAUGAS.ORG

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 06-12-07

*****ORIGIN MIXED ADC 604
S54 P3 051508 GRATIS
THE LIBRARY OF CONGRESS
EUROPEAN READING ROOM
SERIALS DIVISION
WASHINGTON DC 20540-4830

SKAUTYBĖS KELIAS

Redaktorė j.v.s. Irena Regienė

Medžiagą siųsti: Aušra Jasaitytė-Petry

8830 Magnolia Court

Orland Park, IL 60462

Tel. 708-349-8432 El. paštas: ausra67@sbcglobal.net

Filisterių skautų pasitarimas Česlovo Milošo gimtinėje Šeteniuose

Jau kelinti metai, beveik tapo tradicija, kai akademinio skautų sąjūdžio Korp! Vytis ir Akademinės skaučių draugovės nariai renkasi Nobelio laureato Česlovo Milošo gimtinėje esančiame konferencijos centre, prie mažo Šetenių miestelio, prie Nevėžio upės, apie 12 km į šiaurę nuo Kėdainių. Šio centro iniciatorių yra California lietuvių filisteris prof. Algirdas Avižienis, buvęs Vytauto Didžiojo universiteto rektorius ir Česlovo Milošo bičiulis. Centras turi pastatą su patogiomis, atnaujintomis patalpomis konferencijoms rengti, gražų parką, apstatytą medžio skulptūromis, kurios buvo sukurtos pagal Česlovo Milošo knygoje „Isos slėnis“ aprašytas būtybes.

Gegužės 26 d. keliolika brolių ir sesių rinkosi aparti dvi temas: Akademinio Skautų sąjūdžio (ASS) Vydūno fondo (Čikaga) suteikiamą paramą Lietuvoje ir nevyriausybinių organizacijų bei pilietinės visuomenės organizacijų santykius.

Vydūno fondo parama akademikams: patirtis ir planai

Fil. Aurimas Pautienius buvo pasitarimo apie Vydūno fondo veiklą Lietuvoje moderatorius. Tikslas buvo peržvelgti šią veiklą ir pasitarti, kad ji būtų kuo naudingesnė. Pasitarime aktyviai dalyvavo: fil. prof. Algirdas Avižienis, Vydūno fondo įgaliotinis fil. Edmundas Kulikauskas, fil. Giedrius Globys, fil. Gražina Kačergytė, fil. Vaida Sirvydaitė-Rakutienė, fil. dr. Jolita Buzaitytė-Kašalynienė, fil. Jurgita Karpavičiūtė-Melaikienė, t.n. Ramunė Matulevičiūtė ir kt.

Vydūno fondas Lietuvoje turi dvi programas. Pirma jau keliolika metų remia studentus stipendijomis. Ant, penkiose aukštosiose mokyklose, konkrečiose mokslo srityse, norėdama paremti gabius studentus skiria konkurso būdu ASS garbės narių vardinius apdovanojimus.

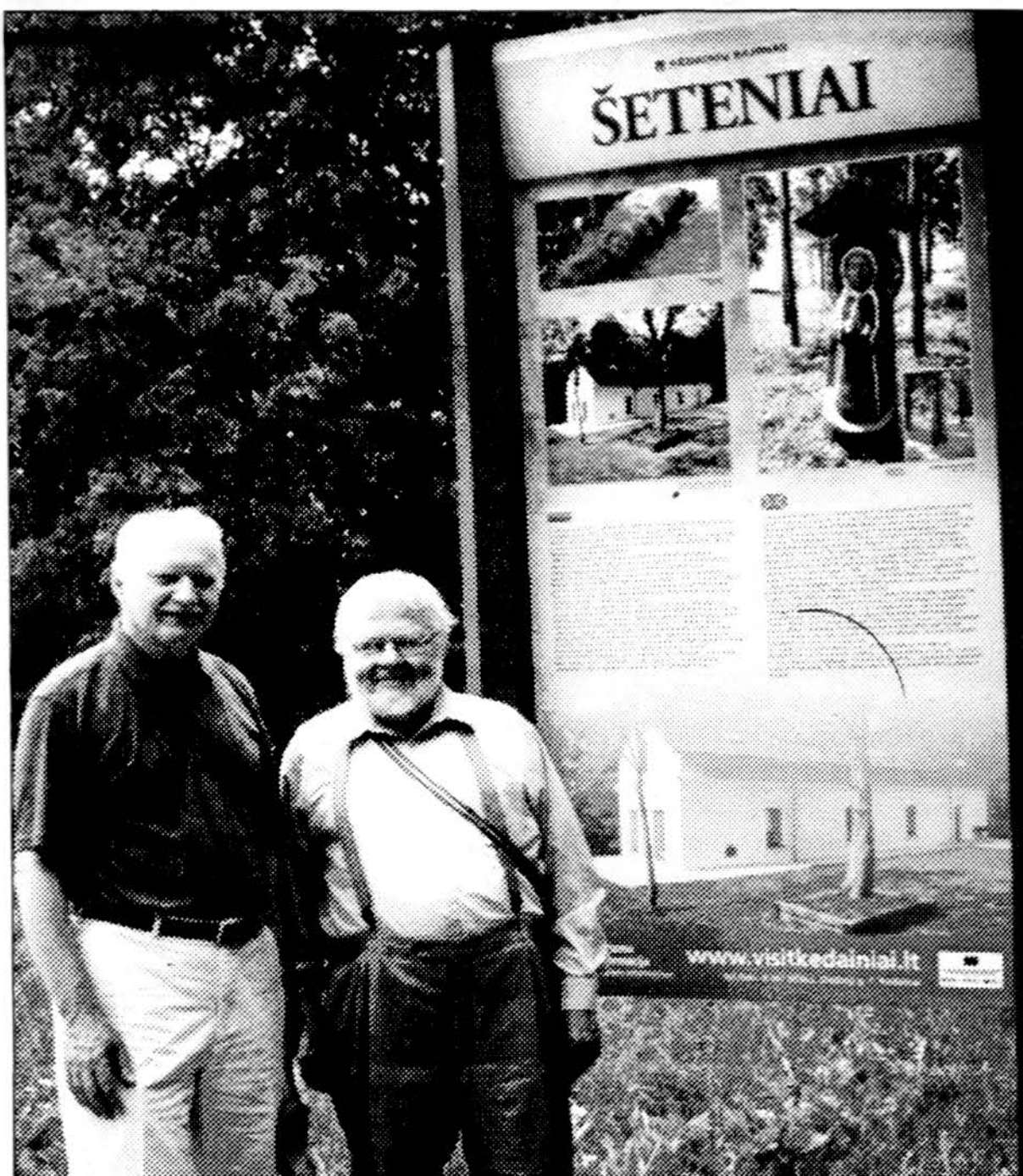
Fil. Aurimas Pautienius š.m. kovą-balandžio mėnesiais išplatino anketas stipendiniams ir apdovano-

jimų laureatams, į kurias gauti 24 atsiliepimai — 13 stipendininkų, 11 — laureatų gavusių vardinius apdovanojimus. Atsakiusieji teigiamai vertino gautas stipendijas ir apdovanojimus. Paramą naudojo įvairiai — literatūrai įsigyti, konferencijose dalyvauti, mokslinius darbus užbaigti, pragyventi. Šiais mokslo metais buvo išduotos 23 vienkartinės metinės stipendijos po 200 dol. (apie 500 Lt).

Diskusijose palietos kelios temos — stipendijų skaičius, dydis, skyrimo pagrindas. Nors studentai yra dėkingi už bet kurią paramą, pritarė, kad atsižvelgus į infliaciją ir JAV dolerio nuvertėjimą reikėtų išlaikyti tam tikrą santykį su gaunamomis mėnesinėmis studentų stipendijomis. Jos šiuo metu yra apie 100–325 Lt per mėnesį, priklausomai nuo universiteto senato sprendimo, atsižvelgiant į mokymosi rezultatus, studentams skiriamos stipendijos dydis priklauso nuo studento vietos konkursinėje eilėje.

Fil. Ramunė Matulevičiūtė informavo, jog Vydūno fondo stipendininkų atranka yra kruopšti. Pirmiausiai studentų skautų vadovai peržiūri anketas ir pristatytus raštiškus argumentus stipendijai gauti, tuomet atsižvelgia į asmens veiklumą skautų organizacijoje ir tik tuomet suteikia savo rekomendaciją. Suteikus teigiamą rekomendaciją, anketa siunčiama Vydūno fondui į Čikagą, kuris vertina šiuos prašymus ir tik retais atvejais randa priežastį vienos kitos netenkinti. Tad studentas ar studentė turi būti reikalingi ir nusipelnę stipendijai gauti.

Buvo aptarta naujai stojančių į aukštąsias mokyklas padėtis, nes su jais akademikų skautų vadovai nebus gerai susipažinę ir nelinkę jų rekomenduoti stipendijai gauti. Fil. Gražina Kačergytė taip pat teigė, kad dažnas jaučiasi, kad skautauti buvo gera, kai buvo moksleivių, bet tapus studentu, jis linkęs labiau stoti į kitas studentų organizacijas. Todėl pasiūlyta, kad būtų susisiekiama su abitu-

rientais skautais — baigiančiais gimnazijas ir vidurines mokyklas, kurie stotų į aukštąsias mokyklas. Jie bus informuoti apie galimybes gauti stipendijas. Jiems rekomendacijos pasirašytų skautų tuntininkai, tokiu būdu jie būtų paskatinti tęsti skautavimą ir stoti į studentų skautų Korp! Vytis ir Akademinę skaučių draugovę.

Aptariant vardinius apdovanojimus, buvo svarstoma jų paskirtis ir pagrindas. Buvo išsakyta mintis, kad gal apdovanojimus reikėtų koncentruoti labiau į humanitarinius mokslus, pvz., liuanistiką, muziką. Buvo siūlyta paremti skautų istorijos bei skautavimo, kaip socialinių inovacijų metodo, studijas. E. Kulikauskas priminė, kad kai kuriais atvejais būtų galima paprašyti tikslinės paramos iš Vydūno fondo. Jau anksčiau prof. Algirdas Avižienis yra siūlęs, kad būtų remiami aktyvūs studentai skautai. Gal būtų prasminga kasmet skirti po du apdovanojimus aktyviausiems skautų veikloje akademikams skautams. Tai galėtų būti Vydūno vardo apdovanojimai, nes Vydūnas skatino ne tik mokslą, bet ir aktyvumą visuomenėje.

E. Kulikauskas pasiūlė, kad esminė informacija apie Vydūno fondo veiklą Lietuvoje būtų suteikta akademikų skautų tinklalapyje www.akademikai.lt, tam buvo pritarė.

Nevyriausybinių organizacijų (NVO) ir pilietiškumas

Šią temą pristatė fil. dr. Jolita Buzaitytė-Kašalynienė. NVO vaidmuo: nuo piliečių interesų atstovavimo iki paslaugų teikimo, nuo valdžios kritikos iki bendradarbiavimo arba pasidavimo valdžiai. Lietuvoje yra NVO organizacijos, kurių didesnė veiklos dalis yra finansuojama valstybės, todėl jos neturi to savarankiškumo. Pilietinės visuomenės organizacijos — įvairios draugijos, asociacijos — mažiau arba visai nereikalauja valstybės paramos. Dažnai kūrėjai gyvena iš konkursinių užsakymų, kurių užsakovas yra valstybinės organizacijos. Diskusijose pripažinta, kad reikia įvairių organizacijų, bet turėtų būti siekiama savarankiškumo.

Vydūno fondo informacija

Iš kairės: fil. Edmundas Kulikauskas ir fil. prof. Algirdas Avižienis prie Česlovo Milošo konferencijos centro informacijos stendo.

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589. Tel.: 773-585-9500.

Periodical class-postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices.

Subscription Rates: \$120.00.

Postmaster: Send address changes to

Draugas - 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Mąžindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiuočiame. Prie pavardės ir adreso, siųsdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata galioja.

Draugo prenumerata yra mokama iš anksto.

JAV

Metams \$120.00 • 1/2 metų \$65.00 • 3 mėn. \$45.00
Pirma klasė: kasdieną \$340.00 • visos savaitės \$240.00

Kanadoje (USD)

Metams \$215.00 • 1/2 metų \$130.00
• 3 mėn. \$100.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis

Oro paštu

Metams \$600.00 • 1/2 metų \$300.00

Į Lietuvą reguliariu paštu

Metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA:

JAV

Metams \$70.00 • 1/2 metų \$53.00
• 3 mėn. \$35.00

Kanadoje (USD)

Metams \$150.00 • 1/2 metų \$120.00
• 3 mėn. \$75.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis

Oro paštu

Metams \$190.00 • 1/2 metų \$100.00

Į Lietuvą reguliariu paštu

Metams \$70.00

Vyriausio redaktorė — Dalia Cidzikaitė

redakcija@draugas.org

Kultūrinio šėštadienio priedo redaktorius —

kun. dr. Kęstutis A. Trimakas

kultura@draugas.org

Moderatorius — kun. Viktoras Rimšelis

• Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šėštadieniais nedirba.

• Redakcija dirba kasdien,

nuo 7:00 iki 3:00, šėštadieniais nedirba.

• Redakcija už skelbimų turinį neatsako.

Skelbimų kainos atsiunčiamos,

gavus prašymą, ką nors skelbti.

• Redakcija straipsnius taisy savo nuožiūra.

Nenaudotų straipsnių nesaugo.

Siunčiant prašome pasilikti kopiją.

El-paštas:

rastine@draugas.org

skelbimai@draugas.org

administracija@draugas.org

Filisterių pasitarimo dalyviai Česlovo Milošo gimtinėje Šeteniuose esančiame konferencijos centro parke.

KAS ŽLUGDO KOVĄ SU KORUPCIJA?

RIMANTAS J. DAGYS

Seimo Antikorupcinės komisijos pirmininkas

Klausimas, kas žlugdo kovą su korupcija, yra retorinis. Pretekstas dar kartą kalbėti apie tai buvo šiais metais birželio 5 d. gautos Seimo teisės departamento pakartotinos išvados dėl specialiosios grupės parengto įstatymo paketo, kuriuo mėginama įteisinti nuostatą, jog valdininkų, tarnautojų turtas, nepagrįstas legaliomis pajamomis, būtų laikomas įgytu korumpuotai.

Tapo visiškai aišku, kad partijų susitarimo pagrindinė nuostata, jog pajamomis nepagrįstas valdininko turtas būtų laikomas korumpuotai įgytu, gali būti neįgyvendinta. Kad finansinių įstatymų paketas įsigaliootų nuo kitų metų sausio 1 d., turi praeiti pusė metų. Šis įstatymas būtų labai pavojingas nesąžiningiems pareigūnams, bet galingas ginklas finansinius nusikaltimus sąžiningai tiriančių pareigūnų rankose, nors kartu jiems ir nepatogus. Mokesčių inspekcija, finansinės priežiūros institucijos turėtų žymiai daugiau dirbti ir konfliktuoti su valdžia turinčiais. Nuostatomis įsigaliojus, jie privalėtų tikrinti visų tarnautojų pajamų ir turto pagrįstumą. Dabar tai jie daro pasirinktinai.

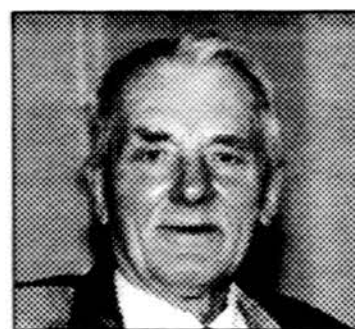
Žinoma, viešai kalbėti prieš šias pataisas nepopuliariau. Bet kad jos bus mėginamos numarinti, iš anksto buvo aišku. Tokios pastangos buvo jaučiamos darbo grupėje, rengusioje įstatymo pataisas, jos akivaizdžios ir viešame Antikorupcijos komisijos organizuotame svarstyme. Dabar tam pasitelktas Seimo teisės departamen-

tas.

Prieš kurį laiką departamentas pareiškė, kad darbo grupės parengtas projektas prieštarauja Konstitucijai. Vienas pagrindinių prieštaravimų buvo, esą negalima atimti pajamomis nepagrįsto valdininkų turto. Darbo grupės atstovai kartu su Teisės departamentu buvo patobulinę projektą, praktiškai atsižvelgę į visas departamento pastabas, tačiau Seimo teisininkai ar savo iniciatyva, ar klausydami įtakingų Seimo pareigūnų, vėl išvėlę prieštaravimus Konstitucijai. Turbūt ne veltui viešai Antikorupcijos komisijos organizuotame svarstyme Seimo vicepirmininkas, „valstietis“ Alfredas Pekeliūnas pasakė, kad tokios pataisos nebus priimtos niekada. Žinant, kad valstiečių liaudininkų sąjunga atkakliai siekia paslėpti korumpuotų žemėtvarkininkų nusikaltimus, versdami Vyriausybę įteisinti žemės pardavimą nepasibaigus reformai, galima galvoti, kad „slėpti galus“ tampa pagrindiniu šios partijos siekiu.

Šioms projekto nuostatomis buvo pritarta visų Seimo frakcijų atstovų pasitarime. Dabar, trukdžiams kylant jau ne iš pačių politikų, kreipiusi į Seimo vadovybę, norėdama atkreipti dėmesį, kad partijų susitarimas dėl kovos su korupcija žlunga ir jį galėtų išgelbėti tik ryžtingi Seimo vadovybės veiksmi. Tad ar bus sužlugdytas partijų pasiryžimas kovoti su korupcija, šiuo metu labiausiai priklauso nuo Seimo pirmininko Viktoro Muntiano politinės valios ir atsakomybės.

Parengta pagal spaudos konferenciją, įvykusią gegužės 5 d. (tekstas sutrumpintas)

PETRAS KATINAS

Blogiau nei Stalino laikais

2003 metų fizikos Nobelio premijos laureatas Rusijos mokslų akademijos akademikas Vitalijus Ginzburgas savo interviu britų laikraščio „Sunday telegraph“ labai sunervino Kremlių ir jo šeimnininką V. Putiną. Pasaulinę šlovę pelnęs rusų fizikas, kalbėdamas apie Kremliaus primestas Rusijos mokslų akademijos reformas, nė kiek nedvejodamas pareiškė, kad mokslininkų padėtis Putino Rusijoje yra kur kas blogesnė netgi nei buvusio diktatoriaus Stalino laikais.

„Aišku, valdant Stalinui Mokslų akademija buvo Komunistų partijos centro komiteto kontroliuojama. Tačiau tada buvo galima pateikti idėjas ir užsiimti kūryba. Tokiu būdu mes sugebėjome pasiųsti į kosmosą pirmąjį žemės palydovą. Dabar gi vyriausybė mano, kad mokslas turi nešti vien tik tai, pelną ir didelius pinigus. Tai yra visiškai absurdas, — sakė akademikas V. Ginzburgas. — Kiekvienam mokslininkui visiškai aišku, kad viskas susieta su Putinu. Mūsų demokratija labai toli nuo idealo.“

Šių metų kovo mėnesį bendras Rusijos mokslų akademijos susirinkimas patvirtino naują Akademijos statutą, kurį parengė patys akademikai. Kremliaus pasiūlytas variantas Gynybos ministerijos mokslų centro (pasirodo, yra ir toksai) buvo beveik vienbalsiai atmetas, ir balsuojant visi akademikai išskyrus vieną susilaikiusį, pritarė Mokslų akademijos parengtam naujam statutui. Mokslininkai negailestingai sukritikavo Gynybos ministerijos pateiktą projektą. Pagal jį prie Mokslų akademijos turėtų būti sukurta iš valdininkų sudaryta stebėtojų taryba, kuri kontroliuotų visą Akademijos veiklą, taip pat įvestų valstybinių užsakymų principą ir ekonominį bet kokių mokslinių tyrimų įvertinimą. Be to, akademikai atsisakė nustatyti, kokio amžiaus sulaukę mokslininkai negali būti akademikai. Šito apribojimo reikalavo Gynybos ministerija. „Tai aki-vaizdas bandymas kontroliuoti ne tik akademijos finansus, bet ir visą, be išimties, turtą“, — sakė Rusijos mokslų akademijos viceprezidentas Valerijus Kozlovas. Beje, pernai į akademikus kėlė savo kandidatūrą keli aukšti Kremliaus pareigūnai, tačiau visų jų kandidatūros buvo atmetos. Aišku, Rusijos mokslininkų bandymas priešintis V. Putino diktatūrai ilgai netruks. Kremlius ras priemonių ir būdų juos paveikti ir įsakyti paklusti. Juk ne pirmas kartas. Tuo labiau, kad V. Putinas, kaip KGB specialistas, puikiai išmano tokius dalykus. Juk, pavyzdžiui, nedaug kas žino, kad sovietinės kosmonautikos tėvu vadinamas S. Koroliovas irgi buvo įkištas į vadinamąją „šaršą“ — Stalino įkurtą kalėjimą mokslininkams. Ten jie, aprūpinti iš Vakarų laboratorijų pavogta moksline aparatūra, kartu su iš Vokietijos ir kitų Raudonosios armijos „išvaduotų“ šalių mokslininkais kūrė modernius ginklus, raketas, netgi specialius nuodus čekistams. Apie tai savo kūriniuose išsamiai rašė Nobelio literatūros premijos laureatas Aleksandras Solženycinas bei B. Jelcino laikais „išslaptinti“ mokslininkai. Matyt, ir V. Putinas siekia pasinaudoti tokia patirtimi.

„TeliaSonera“ projekto „Kryptis – namo“ stipendija skirta į Lietuvą grįžusiam biochemikui

Didžiausios Baltijos ir Šiaurės šalių telekomunikacijų kompanijos „TeliaSonera“ organizuojamo projekto „Kryptis – namo“ 100 tūkst. litų stipendija įteikta biochemikui Daumantui Matuliui, kuris prieš dvejus metus grįžo į Lietuvą. Daktaro laipsnį turintis mokslininkas užsienyje gyveno ir dirbo daugiau nei vienuolika metų.

„Grįždamas į Tėvynę, jaučiau, kad savo žiniomis, įgyta patirtimi privalau prisidėti prie mokslo padėties Lietuvoje gerinimo, reformų vykdymo ir ypač prie požiūrio į mokslą keitimo. Svarbiausia padėti suprasti, kad investicijos į mokslą yra kartu ir investicijos į ateitį“, — grįžimo motyvus vardijo Daumantas Matulis. Pasak dabar Biotechnologijos institute dirbančio mokslininko, jo ir kartu užsienyje gyvenusios šeimos nuomonės sutapo — jie visada žinojo, kad grįš į Lietuvą.

Džiaugdamasis gauta projekto „Kryptis – namo“ stipendija D. Matulis teigė, kad nesijaučia esantis išskirtinis į Tėvynę grįžęs mokslininkas. „Grįžusių ir Lietuvoje sėkmingai dirbančių kolegų yra nemažai, visi galime būti sėkmingi pavyzdžiu užsienyje esantiems lietuviams. Džiugu, kad tokios kompanijos kaip „Telia-

Sonera“ imasi aktyvių žingsnių, atkreipdamos valdžios, visuomenės ir verslo dėmesį į opią išvykstančiųjų lietuvių, ypač jaunų mokslininkų, problemą“, — sakė D. Matulis.

Projekto „Kryptis – namo“ organizatoriai sulaukė dviejų dešimčių paraiškų stipendijai gauti, daugiausia — iš mokslininkų, atstovaujančių tiksluosius mokslus: fiziką, chemiją, informatiką. Pagrindinėmis grįžimo į Lietuvą priežastimis projekte dalyvavę mokslininkai nurodė norą užsienyje įgytas žinias pritaikyti Lietuvoje, atžalas turintis kandidatai akcentavo vaikų išauginimo lietuviams svarbą. Daugelis mokslininkų teigė dėl šių priežasčių atsisakę žymiai didesnio atlyginimo užsienyje.

Mokslininkų pateiktas paraiškas vertino nepriklausomi Švedijos Mokslo Tarybos ekspertai. Tai buvo pirmasis atvejis Lietuvos mokslo istorijoje, kai, siekiant užtikrinti mokslininkų konkurso skaidrumą ir objektyvumą, pasitelkta profesionali, nepriklausoma užsienio ekspertinė organizacija.

Ekspertai iš Švedijos išrinko šešis kandidatus į stipendiją — mokslininkus, prisidedančius prie mokslo potencialo Lietuvoje didinimo — Daumantą Matulį, Martyną Gavutį, Irutę Girkontaitę, Česlovą Venclovą, Aidą

Stipendijos laimėtojas Daumantas Matulis kairėje.

Alaburdą, Miką Vengrį — ir pateikė rekomendaciją skirti stipendiją biochemikui Daumantui Matuliui. Nepriklausomų ekspertų nuomonė sutapo su laimėtoja patvirtinusia Stipendijos komisija Lietuvoje, kurią sudarė šalies mokslo, visuomeninių ir valstybinių organizacijų atstovai.

Metus trunkantis projektas „Kryptis – namo“ pradėtas vykdyti

2006 m. gruodį. Jo tikslas — paskatinti išvykusius Lietuvos gyventojus grįžti į tėvynę bei paraginti Lietuvos visuomenę ir valdžios institucijas aktyviau vykdyti išvykusių tėvynaičių susigrąžinimo veiklą.

Įteikus stipendiją mokslininkui projektas „Kryptis – namo“ tik įpusėjo: kompanija „TeliaSonera“ taip pat yra įsteigusi

Nukelta | 11 psl.

AR APGINSIME LIETUVIŲ KALBĄ NUO LIETUVIŲ KALBOS KOMISIJOS?

Kitas požiūris apie svetimvardžių rašybą

IONAS VAIŠKŪNAS

VYTAUTAS V. LANDSBERGIS

Vis dėlto norėčiau tikėti, kad po 100 metų mūsų šalis vis dar egzistuos, vadinsis Lietuva, čia gyvens daugiau nei trys milijonai lietuvių, jie kalbės lietuviškai ir rašys senoviškomis raidėmis su „paukščiukais“ ir „nosinėmis“. Ne visada viską lemia įstatymai. Svarbiausias turbūt yra mūsų pačių noras išlikti, troškimas ir valia gyventi, iš kartos į kartą perduodant tai, kas geriausia ir kas buvo mums patiems iš pačių istorinio laiko gelmių perduota.

Jurga Ivanauskaitė

Atsakymai į „Baltųjų anketą“

Palikime lietuvių tautai teisę rašyti ir kalbėti pagal savo taisykles

Žymūs visuomenės veikėjai, kalbininkai ir įvairių mokslo sričių atstovai jau ne kartą kreipėsi į Lietuvos valdžią, ragindami nedarkyti lietuvių kalbos, išlaikyti svetimvardžių lietuvinimo nuostatą. Buvo pateikti įvairūs kompromisiniai pasiūlymai šiuo klausimui. Kur jie? Valstybinės lietuvių kalbos komisija (toliau — VLKK) tiesiog jų nepaiso. 2004 m. žinomi teisininkai doc. S. Šedbaras, A. Bugelevičienė, dr. A. Dziegoraitis, J. Ivoška, LMA narys ekspertas ir Lietuvių katalikų mokslo akademijos narys prof. P. Vaičekonis ir prof. A. Vaišvila „Lietuvos aide“ 2004 m. birželio 18 d. paskelbė išvadą: „Svetimvardžių 'autentišką' rašybą prieštarauja Lietuvos Respublikos įstatymams.“ Išvadą apsvaistė ir jai pritarė Lietuvos teisininkų draugijos valdyba (2004.05.10) ir Lietuvos advokatų taryba (2004.06.10).

Buvo atkreiptas dėmesys, kad reikalavimas dokumentuose, mokslinėje ir informacinėje literatūroje nelietuviškos kilmės tikrinius žodžius vartoti ne lietuviškai, bet „originaliosiomis formomis“ pažeidžia LR Konstitucijos 5 straipsnio 3 dalį (Valdžios įstaigos tarnauja žmonėms), 14 straipsnį (Valstybinė kalba — lietuvių kalba) ir 29 straipsnį, kuriame įtvirtintas piliečių lygiateisiškumo principas, siaurina lietuviškos rašybos sritį ir didžiąją visuomenės dalį beprasmiškai apsunkina lietuviškų tekstų skaitymą, riboja piliečių savišvietos galimybes.

Kiekviena tauta naudojasi savu raidynu. Lotynišką abėcėlę pasirinkusios tautos kiekviena sau šį raidyną pritaikė savo kalbai, prikurdamos reikiamą papildomų ženklų. Tad maža pažinti atskiras raides — būtina žinoti, kaip tos raidės ar jų junginiai atskirose kalbose yra tariami.

Žinomas kultūros veikėjas S. Tijūnaitis (1888–1966) 1938 m. rašė: „Buvo laikas, kad nulietuvėjusi tautos šviesuomenė, sąmoningai žalojama kalbą, vijo ir išvijo lietuvių kalbą iš viešojo gyvenimo. [...] Dabar naujoji mūsų šviesuomenė vėl pradėjo žaloti kalbą... tuščiu pamėgdžiojimu pradėjo knisti gražaus lietuvių kalbos medžio šaknis. [...] Svetimus

žodžius ir vardus rašydami, darome tokių nesąmonių, kad net koku. Tegul vakariečiai rašo ir taria savo žodžius ir vardus kaip sau nori. Bet mes jų žodžius ir vardus rašome savo žmonėms. Mūsų laikraščiai leidžiami lietuviams. Tai tenebūnie žmonės mulkinami taip parašytais vardais, kurių skaitytojai nemoka perskaityti ir taria taip, kaip parašyti. Kas mums darbo, kaip prancūzai ar anglai taria ir rašo: jų tokia kalba ir rašyba, jie tai daro savo žmonėms, visai nekreipdami dėmesio į lietuvių. Bet mūsų kalbai visai netinka vakariečių rašybos pavyzdžiai: mes savo žodžius tariame taip, kaip parašyti, ir rašome taip, kaip tariame, todėl mums neįmanoma kitaip rašyti ir svetimų vardų.“

Trojos kumelaitė

2002 metais Lietuvos Seimas rinkimuose į Lietuvos savivaldybes leido rinkti ir Lietuvos pilietybės neturinčius bei lietuvių kalbos nemokančius svetimtaučius. Pastaruoju metu A. M. Pavilionienės iniciatyva bandoma įstatymiškai įteisinti Valstybinės kalbos neprivalomumą privačiose įmonėse. Tokiu būdu būtų radikaliai susiaurinta valstybinės kalbos vartojimo sfera ir įstatymiškai įtvirtinta pataikavimo politika nenorintiems mokytis lietuvių kalbos.

Tebevykstant diskusijoms dėl Valstybinės kalbos įstatymo pakeitimų projekto ir nelaukiant sutarimo dėl jo galutinės redakcijos, šiuo metu bandoma atskirai prakišti Trojos kumelaitę — nutarimą dėl pavardžių rašymo nelietuviškomis raidėmis. Pirmasis ėjimas arklui, prisidengiant vis tuo pačiu tariamam eurointegracinio lozungo, o paskui jau visiškai nesunku bus siekti ir visų svetimvardžių autentiškos rašybos, neatsižvelgiant į valstybinės lietuvių kalbos taisykles.

Nors gegužės 30 d. LR Vyriausybės posėdyje klausimą dėl vardų ir pavardžių įstatymo buvo numatyta svarstyti, tačiau, kaip paskelbta — jau gegužės 28 d. pas premjerą G. Kirkilą surengtame pasitarime buvo sutarta valstybės ir savivaldybių institucijų bei įstaigų sudaromose ir išduodamose dokumentuose leisti rašyti ne tik lietuviškais, bet ir kitais lotyniškais pagrindais rašmenimis šiam tikslui pasitelkiant x, q ir w raides.

Lietuvių tautinio kultūros forumo pirmininkas G. Songaila pastebi: „Darbo grupė įstatymo projektui dėl asmenvardžių rašybos dokumentuose Vyriausybėje buvo sudaryta jau seniai — po derybų su Lenkijos atstovais. Tačiau šis projektas „išmestas“ į areną kaip tik dabar, kai Seime vyksta atkakli diskusija dėl Valstybinės lietuvių kalbos įstatymo naujos redakcijos.“

VLKK, kuri jau nebe pirmus metus bando „prakišti“ šį įstatymą, atstovaujanti pirmininko pavaduotoja J. Palionytė tikino, kad jai neva labiausiai rūpinčios lietuviškos pavardės ir pasiklovė savo „tikėjimu“: „Norisi tikėti, kad jos neperrašinėjamos kitose šalyse, taip ir mes neturėtume perrašyti kitų šalių piliečių,

gyventojų pavardžių Lietuvoje.“

Teikiamas projektas siūlo sureguliuoti tik svetimųjų pavardžių ir vardų rašymą lietuviškuose dokumentuose. Lieka neaišku, kaip visus svetimuosius tikrinius vardus turėsime vartoti spaudoje, televizijoje ir kitose žiniasklaidos priemonėse. Ar rašymas dokumentuose skirsis nuo bendrosios nuostatos? Vargu. Tad kol neapsispręsta dėl visumos, ar reikia skubėti įstatymu nustatyti tvarką daliniam atvejui? Ar nevertėtų pirmiausia parengti motyvuotą projektą dėl bendrojo svetimųjų vardų norminimo lietuvių kalboje?

Dangstomasi Europos Sąjungos reikalavimais

Bandydama pagrįsti savo siūlymus VLKK dangstosi neva ES teisinėmis nuostatomis. Tai primena sovietinius laikus, kai buvo lenkiamasi sąjunginiams reikalavimams. Tik deja, čia meluojama, nes ES jurisdikcija tokių reikalavimų Lietuvai nekelti, nes lietuvių kalbos tvarkyba, taip pat nelietuviškos kilmės tikrinių vardų rašymo lietuviškuose tekstuose principų nustatymas, yra išimtinė lietuvių tautos, Lietuvos valstybės teisė. Šią ES nuostatą patvirtino ir Europos Žmogaus Teisių Teismas (EŽTT), atmetęs pretenzijas asmenų, reikalavusių, kad jų asmenvardžiai būtų rašomi išimtinai jų tautybės kalbos rašmenimis: 2001 m. buvo atmestas Lietuvos piliečio, o 2005 m. dviejų Latvijos piliečių skundai.

EŽTT nurodė, kad „valstybinė kalba yra viena pagrindinių konstitucinių vertybių, panašiai kaip šalies teritorija, vėliava ir valstybės santvarka.“ Todėl valstybė, konkrečiai kalbą paskelbusi valstybine, įsipareigoja užtikrinti savo piliečiams jos vartojimą. Tuo būdu EŽTT pripažino kiekvienos valstybės teisę pačiai nustatyti, kaip rašyti vardus ir pavardes. Juk kalbos, kaip ir kultūros, švietimo politikos klausimai yra kiekvienos Europos Sąjungoje šalies vidaus reikalas. Tad reikėtų nustoti mojuoti ES korta, kėsintis į lietuvių kalbą.

Kitaip manantieji apšaukiami Sovietinės tvarkos saugotojais

Lietuvių kalbos istorija liudija, kad „ne 'sovietinė' valdžia išrado ir primetė lietuviams svetimvardžių lietuvinimą. Svetimvardžių lietuvinimas, rodantis natūralią kalbos tendenciją, turi trijų šimtų metų su viršum patirtį, kurią dera branginti ir XXI amžiuje“ (Arnoldas Pirockinas. „Dėl lietuviškos svetimvardžių rašymo tradicijos“, „Atgimimas“, 2001 m. gegužės 25 d.).

Gal ir žymų lietuvių kalbininką P. Skardžių kas nors pabandys apšaukti sovietinės cenzūros propaguotoju, 1951 m. JAV lietuvių dienraštyje „Draugas“ rašiusį: „Visų pirma mes svetimus vardus rašome ne kitiems, bet savo visuomenei, todėl pirmiausia turime žiūrėti savųjų, ne svetimųjų reikalų. Svetimi nekaitomi žodžiai mūsų kalbai yra beveik tas

pats, kaip į ratus kišamas pagalys — jie nedera su kaitomąja mūsų kalbos sistema ir todėl labai sunkina kasdieninę vartoseną.“

Suprantama, dokumentų sudarytojai turi rasti priemonių, kurios padėtų išvengti juridinių kolizijų, tačiau tam nederėtų aukoti pagrindinės, esminės nuostatos — rašyti svetimuosius vardus lietuviškai kalban-tiems ir rašantiems jiems prieinamu būdu.

Kodėl nesvarstomi kompromisiniai pasiūlymai?

2006 sausio 28 d. grupė mokslininkų ir žinomų visuomenės veikėjų atviru laišku „Negarbingi mėginimai pateisinti nepateisinamą lietuvių kalbos ir rašybos ardymą“ kreipėsi dėl VLKK veiksmų į Lietuvos Seimą. Kalbininkų, rašytojų, visuomeninių organizacijų ir pavienių neabejingų visuomenės atstovų laiškuose Kalbos komisijai buvo siūlyti logiški kompromisiniai variantai — visus nelietuviškus tikrinius vardus rašyti lietuviškai, o prireikus šalia ir originalo forma, kaip papildomą informaciją, pvz., skliausteliuose.

Tokį siūlymą dar XIX a. pabaigoje pateikė ne koks nors „sovietinės cenzūros“ išsiilgęs bolševikas, bet vienas pagrindinių Lietuvos tautinio atgimimo veikėjų daktaras Vincas Kudirka. Apie 1890 metus judviejų su kalbininku J. Jablonskiu parengtame lietuvių rašybos taisyklių rinkinyje „Statrašos ramsčiai“ dėl tikrinių svetimybų rašymo buvo pasakyta: „Svetimus vardus ir pavardes rašome taip, kaip ištariama, o kabėse pridėdame kaip rašoma tam tikroje kalboje...“

Prieš 7 metus buvo paskelbtas pirmasis 158 kultūros ir mokslo žmonių laiškas tuo reikalu. Per tą laiką vykusiose diskusijose kalbos ir informatikos mokslų duomenimis, teisininkų argumentais tvirtai buvo įrodytas hibridinės („autentiškosios“) tikrinių svetimybų rašybos absurdiškumas, jos daroma žala. Tačiau ir nepaneigiamų argumentų priremta, Kalbos komisija, kaip matome iš jos atsakymo, neketina atsižvelgti į argumentuotus siūlymus.

Kalbos komisijos vadovybei yra žinomi keli alternatyvūs projektai, bet visuomenės apie tai ji neinformuoja. Tų projektų bendra nuostata — visuose lietuviškuose tekstuose pirmenybė teiktina lietuviškai svetimvardžių rašybai. Jų originali grafinė forma atitinkamos kalbos rašmenimis (pirmą kartą minint) nurodytina skliausteliuose. O ten, kur reikalinga išsamesnė informacija — rodyklėse. Tai būtų lietuvių kalbai tinkamas, jos gramatinės sistemos, fonetikos ir morfologijos nedarkantis, kalbos apsaugos įstatymų nepažeidžiantis būdas tikrai svetimvardžio grafinei autentiškai išsaugoti. Kodėl Valstybinė lietuvių kalbos komisija kurčia ir abejinga šiems kompromisiniais siūlymams? Kodėl užuot gynusi valstybinę kalbą yra pasiūvusi ją silpninti ir ardyti? Gal metas mums patiems apginti savo kalbą nuo apkurtusios komisijos?

SKAUTYBĖS KELIAS

Balandžio 27 – 29 dienomis „Dainavos“ ateitininkų stovyklavietėje buvo surengtas vyr. skaučių, gintarių, skautų vyčių ir jūrų budžių suvažiavimas „Mes skautybės pažiba“. Jis buvo suorganizuotas po daugiau kaip 15 metų tylos.

Į gražią ir žaliuojančią stovyklavietę skautiškas jaunimas susirinko iš Los Angeles, Toronto, Detroit ir Čikagos, nebuvo tik jaunuolių iš Rytų pakraščio ir Cleveland. Suvažiavimą globojo skyrių vadovai, s. fil. Alvida Baukutė Rukuižienė ir s. fil. Ričardas Chiapetta. Apie patį suvažiavimą rašėme „Drauge“ (A. Pauzuolis, „Mes skautybės pažiba“, 2007 m. gegužės 16 d.).

Nuotraukoje suvažiavimo dalyviai.

TĖVAI MŪSŲ PRISIMINIMUOSE

„Verpsčių“ būrelio sesės prisiminė ir pagerbė savo tėvus gegužės 24 d. sueigoje pas Dalią Povilaitienę. Šauningai pasirinkom tą dieną — jau atšventus Motinos ir tebe-laukiant Tėvo dienos birželio mėnesį. Be to, jau čia pat buvo ir Atminimo dienos (Memorial Day) savaitgalis.

Visų sueigoje dalyvavusiųjų jų tėvai — vieni anksčiau, kiti dar ne taip seniai — jau yra iškeliaję į amžinuosius namus. Tačiau širdyse ir mintyse jie tokie pat artimi ir gyvi... Dalinomės atsineštomis nuotraukomis, ieškomos ir lygindamos mums pažįstamus bruožus jų veiduose. Jautriai ir su meile dalinomės vaikystės, jaunystės ir paskutiniųjų su tėvais praleistų dienų prisiminimais. Kartais juokėmės, o kartais šluostėm ašarą... Taip atsiverdamos suartėjom ir jautėm viena kitą geriau pažįstančios.

Iš prisiminimų nutapytas bendras tėvų „portretas“ buvo išpūdingas. Pasaulinių įvykių fone, jiems gyvenimas tikrai nebuvo lengvas. Tačiau jie buvo mylintys, pasiaukojantys, darbštūs, kantrūs, išradingi, rūpestingi, teisingi, atsakingi, pareigingi, dosnūs ir dėkingi šio krašto svečiai bei tėvynės Lietuvos patriotai.

Tikime, kad panašų „portretą“ ir mums nupieš mūsų vaikai ir vaikaičiai.

Sesė Ritonė Rudaitienė

Tą mums pasakojo patys krikščionys Europos pirkliai. Jie tikrai žino tuos dalykus, nes domisi ne tik įvairiomis prekėmis, bet ir maisto produktais.

Rugpjūčio dvidešimt antrą dieną, pirmadienį, Rapžiūrėjau miestą. Tą dieną ir ketvirtadienį paprastai būna vieši turgūs. Buvo labai daug prekių ir visokių gyvulių parduodama. Susirinko daugybė visokių tautų žmonių. Ne veltui kalba apie šį miestą, kad čia tiek visokių žmonių, jog sunku pereiti per gatvę: visur pilna pėsčiųjų, raitelių, gyvulių, o ypač paleistuvių — gražiai apsirengusių, veidus užsidengusių, ant mulų jojančių. Jų čia gal šimtas tūkstančių, nes, kaip beveik visur, iš jų ima mokestį. Kitos ištekęsios moterys negali viešai rodytis, net mečetėje. Nė pro langą laisvai pažiūrėti į gatvę joms neleistu. Tik pro medines groteles pažvelgti galima.

Viešose aikštėse parduodami etiopai vyrai ir moterys, paaugliai ir seniai. Tuo metu ten buvo septyni šimtai vyrų ir šeši šimtai moterų. Visi nuogi, tik tai vyresnieji, ir tai tik moterys, koku pigiu audeklu prisidengę gėdingas kūno vietas. Visų pradurtos ausys, kitų ir šnervės, į jas įkabinti stikliniai rutuliukai. Daugelio moterų apatinė lūpa perdurta, į ją įvertas skrituliukas su prikabinu rutuliuku. Jei rutuliukas sunksnis, taip nutempia lūpą, kad matyti dantys, sunku žiūrėti. Tuos vergus parduoda labai pigiai. Už dešimtį auksinių dukatų nuperka pirkėjui patikusį berniuką arba mergaitę. Krikščionims, mirties bausme grasinant, uždrausta išsivesti vergus. Iš barbarų kraštų čia atveža maurus arba etiopus. Pirmiausiai juos pasiūlo parduoti Alžyre arba berberų Tripolyje; iš ten jūra atgabena į Aleksandriją arba Rozetę, paskui Nilu į Kairą. Vienu metu pasiūlo po kelis šimtus, ir juos tuoj pat išperka. Todėl dažnai atveža.

Nusipirkę vergą — vyrą ar moterį, gali su juo daryti ką nori: laikyti ar užmušti. Turkai sako, už savo pinigų pirkau. Dėl to daugelis įpykę ar įsiutę dažnai užmuša. Tačiau būna baudžiami už piktdarystę. Kas tik ko nori nusipirkti, tiek turgaus, tiek kitomis dienomis, randa kiek reikia.

Tada pataikiau ant vieno, valgančio maslioką (maslok). Jisai sėdėjo prie mažos krautuvės, kur pardavinėjo tuos žalsvus miltelius. Pardavėjas ir mums pasiūlė tų miltelių, jei norėtume. Tas, kuris juos valgė, tartum ką gaudė rankomis aplink savo galvą ir žvairai žiūrėjo kaip beprotis, nieko

KELIONĖ Į JERUZALĘ

M. K. RADVILA NAŠLAITĖLIS

Nr. 50

nekalbėdamas. Paklausiau, kas jis toks. Pardavėjas atsakė: tas žmogus kentėjęs didelius galvos skausmus, pavalgęs miltelių ir jau pasveikęs. Kartais jam pasirodė, kad stovįs po medžiu ir skinas vaisius, iš to esą matyti, kad jam geriau. Keista. Iš tikrųjų matėme tą nelaimingąjį šėlsmo apimtą, o tasai tvirtino, kad pasveikęs.

Rugpjūčio dvidešimt trečią dieną apjojavau didesnę dalį miesto. Kairėje palikę pilį, nuvykome už vartų prie vienos mečetės, vadinamos Magara. Į ją gali įeiti ir krikščionys, tik reikia duoti kiek pinigų ir nuslauti kojas. Visa toji mečetė iškalta uoloje. Tenai daugybė urvų ir toli nueinančių kriptų. Čia yra senovės egiptiečių kapai.

Iš ten išėję, užlipome į aukštą kalną pilies pusėje. Nuo to kalno labai gerai matyti didesnę miesto dalį ir priemiesčius, kuriuose, kaip sakėme, labai daug mečečių. Puikus reginys. Ypač kad visame mieste ir už miesto, kiek tik galima užmatyti, tarp namų ir stogų daugybė datulių medžių, aukštesnių net už bokštus. Naujamiestyje jų jau ne taip daug.

Visi žino, kokie gražūs tie palmių medžiai: išaugę tiesiai aukštyn, lapija viršūnėje. Datulių vaisiai ne tarp lapų, bet taip, kaip pas mus sakai: koteliais į patį medį įaugę. Taip pat labai malonus vaizdas atsiveria į sodus, kurių aplink miestą begalinė daugybė. Juose auga cukranendrės. Nuo paprastų nendrių jos skiriasi tuo, kad vidus baltas, su sultimis. Sturumo užauga kaip ranka. Yra ir grakštesnių. Tuos daržus laisto su jaučiais, kurie, kaip sakytą, ištraukia vandenį. Cukranendrės, kaip ir datulės, prinoksta spalio pabaigoje. Nors datulės šiek tiek anksčiau, nes surenkamos jau rugsejo mėnesį. Joms nereikia nei riebesnės žemės, nei laistymo kaip cukranendrėms. Palmės auga smėlynuose, mėgsta saulės kaitrą. Joms patinka, kai šaknys kepa įkaitusiame smėlyje. Sirijoje ir apie Aleksandriją datulės mažesnės ir nėra tokios geros,

kadangi mažiau saulės gauna. O čia, Kaire, visiškai prinoksta. Ką tik nuskintos datulės būna labai saldžios. Turi šiek tiek aitrumo, bet tas nekenkia skoniui. Ant vieno medžio užauga tiek vaisių, kad užtektų pripilti pilną mūsų miežių statinę.

Kai kurie tvirtina, kad pasodintos palmės tik šimtaisiais metais pradeda vesti vaisius. Tai gryna pasaka. Taip kaip ir kiti medžiai, jos trečiaisiais arba ketvirtaisiais metais pradeda vesti vaisius, ypač jei yra ne tokios aukštos. Mat tų medžių trys rūšys: vieni žemi, tie veda paprastąsias datules. Kiti aukštesni, — kaip pas mus kriaušės, — šių vaisiai rusvi, apvalūs, labai skanūs, tik neišlaiko: greitai puva. Trečiosios rūšies medžiai išauga labai aukšti, jų vaisiai pailgi, skanūs. Šitų pas mus neatveža, atveža tik pirmosios rūšies. Aukštieji medžiai vaisius veda iki sulaukia šimto metų, o paskui stovi be vaisių. Kai nebeveda vaisių, tai matyti, kad jau yra šimtamečiai. Labai rūpinamasi, kaip ir kitais atvejais, kad medžiai būtų geri, uoliai prižiūrima.

Tame pat kalne yra maža Seksaino mečetė. Mums grožintis miesto vaizdu, santonas atsiuntė pas mus, kad jam kiek paaugotume. Tada su manimi buvo vienas gerai to krašto papročius pažįstas krikščionis. Jis sudraudė mus tuojuo kaip nors duoti, kad gautume pramogą pamatyti, kaip turkai dėl pinigų mielai viską padaro. Kai nieko jam nedavėme, tada atsiuntė pasakyti: nuvesias mus pas pašą kaip šnipus, iš tokios neįprastos vietos apžiūrėčius miestą. Leidome tą padaryti. Tada senas žmogelis, sėdęs ant asilo, leidosi į žygį. Mes taip pat žingsniavome miesto link dešine puse, kur eina kelias į Raudonąją jūrą. Kiek pajojėjęs sustojo, pažiūrėjo atgal, ar kartais mes, jam ko neatsiūsime. Mes iš tolo nusiuntėme keletą denarų. Jam pasirodė per mažai, tai vėl pavarė asilą. Mes leidome jam nujoti lig miesto vartų. Pagaliau sumokėjome keletą grašių, senelis padėjo mums ir, nebeidamas pas pašą, pasuko atgal, kaip atrodė, gana nuvargintas jojimo. Tokių plikų šventikų, kokius anksčiau rašiau matęs Damasko, Kaire labai daug. Yra ir kitokių, bet už visus bjaurėsi tie, kurie beveik plikomis gėdingomis vietomis vaikščioja. Vieną rytą, būdami už miesto, užėjome vieną tokią jauną, savo pamaldas atliekantį labai keistai ir bjauriai: stovėdamas išskėtęs rankas, žiūrėjo atsi- gręžęs į saulę.

Bus daugiau.

MIESTO PANORAMA

Per metus Čikagoje atsiranda po 170,000 naujų graffiti.

18 žmonių apkaltinti fiktyvių vedybų organizavimu

31 metų Jeremy Starnes, gyvenantis Čikagoje, apkaltintas organizavęs fiktyvias JAV piliečių vedybas su Rytų europiečiais, kad šie galėtų gauti žalias kortas. Manoma, kad J. Starnes kartu su kol kas neįvardintais bendrininkais mokėdavo JAV piliečiams iki 5,000 dolerių, kad šie su-tiktų fiktyviai vesti iš Rytų Europos atvykusius asmenis.

Įtariama, kad grupelė J. Starnes suburtų žmonių pozuodavo vieni kitų vestuvių nuotraukose, kad sudarytų realios vestuvių ceremonijos įspūdį.

Šios fotografijos, kartu su kruopščiai parengtomis istorijomis, imigracijos pareigūnams būdavo pristatomos kaip tvirtos santuokos įrodymai.

Iš viso kaltinimai pateikti 18 asmenų: 9 JAV piliečiams ir 9 atvykėliams iš Rytų Europos. Amerikiečiams už fiktyvių vedybų organizavimą gresia iki 5 metų kalėjimo.

Čikagiečiai mėgsta lošti

Tokią išvadą galima padaryti susipažinus su neseniai paskelbtais duomenimis. Skelbiama, kad Čikagos apylinkėse esantys kazino, pagal metines pajamas, yra trečioje vietoje vi-

sose Jungtinėse Valstijose. Pirmojoje vietoje, kaip ir galima tikėtis, yra Las Vegas, antrojoje, Atlantic City, NJ.

Kaip žinia, pačiame Čikagos mieste kazino kol kas nėra. Tačiau priemiesčiuose — Elgin, Aurora, Joliet — esantys keturi kazino per metus jų savininkams atnešė 2,6 milijardų pelno. Kaip tik šiuo metu Čikagos miesto savivaldybės nariai svarsto, ar nereikėtų leisti atidaryti bent vienerius lošimo namus miesto teritorijoje. Viena vertus, žinant, kokias pajamas atneša lošimo verslas, miesto biudžetas iš surinktų mokesčių gerokai pasipildytų. Kita vertus, kritikai abejoja, ar pinigai, uždirbti iš kazino, atneš daugiau naudos, ar žalos. Jie teigia, kad lošimo namai didina nusikalstamumą, o žmonės, dažnai besilankantys kazino, rizikuoja susirgti azartinių žaidimų manija.

Blogos emocijos neigiamai veikia atmintį

Čikagoje įsikūrusio Rush University Medical Center atlikta studija rodo, kad žmonėms, linkusiems į depresiją bei neigiamas emocijas ilgai gali išsivystyti nedideli atminties sutrikimai. Mokslininkų teigimu, jeigu jums atsitinka taip, kad staiga pamirštate kasdien vartojamo daikto pavadinimą ar negalite įsiminti nesudėtingo adreso, gali būti, kad dėl to kaltas neigiamas požiūris į gyvenimą.

Rush University Medical Center darbuotojai stebėjo 1,256 žmonių dvylika metų. Tyrimo metu nustaty-

ta, jog tie, kurie teigė nuolat jaučią įtampą, dėl visko kaltina tik save, yra lengvai įbauginami bei linkę į depresiją, vyresniame amžiuje skundėsi atminties sutrikimais. Tokie žmonės gali gyventi savarankiškai ir nelaikoma, kad jie turi rimtų psichikos sutrikimų. Nepaisant to, atminties „dėmės“ jiems gali sukelti nepatogumų.

Daugėja vandalizmo atvejų

Manoma, kad iki šių metų pabaigos Čikagos mieste bus įvykdyta 170,000 viešojo vandalizmo aktų, kai graffiti dažais išmarginamos pastatų sienos. Jau dabar už tokio pobūdžio nusikaltimus sulaikoma dvigubai daugiau nepilnamečių. Meras Richardas M. Daley neseniai pasiūlė gerokai didinti baudas tėvams, kurių atžalos suniokoja viešojo naudojimo pastatus.

Ne paslaptis, kad meras susidomėjo graffiti žala po to, kai miesto savivaldybės pastatas (City Hall) buvo ištepintas graffiti, o žala siekė 3,000 dolerių. R. Daley siūlė, kad baudos už viešosios paskirties pastatų niokojimą būtų padidintos iki 750-3,000 dolerių, priklausomai nuo padarytos žalos.

Tačiau apylinkių tarybų pirmininkai pasipriešino tokiam mero siūlymui, teigdami, jog dažniausiai iš nepasiturinčių šeimų kilusių jaunųjų vandalų giminės paprasčiausiai neturės tokių pinigų susimokėti baudoms.

Lietuva — dar vienos mokslo reformos akivaizdoje.

Mokslo reforma turi skatinti motyvaciją bei kokybę

Vilnius, birželio 12 d. (BNS) — Aukštojo mokslo reformą reikia pradėti nedelsiant ir ji visų pirma turėtų būti nukreipta į kokybės gerinimą bei motyvacijos didinimą.

Šie aukštojo mokslo sistemos reformos principai išdėstyti peticijoje, kurią parengė bei pasirašė į iniciatyvinę grupę susibūrę visuomenės veikėjai, akademinės organizacijų vadovai bei asociacijų nariai.

„Reformuojant aukštąjį mokslą, galima pasiekti gerų rezultatų. Tačiau tai reikia daryti sistemškai, ne tiek išsivieliant į tinklo optimizavimo klausimus, kiek pakeičiant, sustiprinant aukštojo mokslo sistemos dalyvių motyvaciją. Kad studentai norėtų kruopščiai studijuoti, ir norėtų, galėtų bei turėtų pagrindą reikalauti atitinkamos mokslo kokybės iš aukš-

tųjų mokyklų, kad geri dėstytojai galėtų oriai pragyventi iš to, kad gerai atlieka savo darbą“, — spaudos konferencijoje antradienį teigė Lietuvos laisvosios rinkos instituto prezidentas Remigijus Šimašius.

Anot jo, daug diskusijų sukėlė žadamas įvesti visuotinis mokestis už mokslą, tačiau didesnį dėmesį reikėtų skirti tam, už ką tas mokestis bus renkamas.

Lietuvos katalikų mokslo akademijos pirmininkas Paulius Subačius pažymėjo, jog aukštasis mokslas jau yra mokamas, todėl galima diskutuoti tik apie tai, kas už jį sumoka dabar ir kas sumokės ateityje.

Pasak jo, sistemos efektyvumą padidintų ir reformuotos studijų bei mokslo priežiūros institucijos, sukurta tinkama paskolų sistema.

Dingusio verslininko žmona pagalbos kreipėsi į partiją

Vilnius, birželio 12 d. (BNS) — Naujoji sąjunga gavo Kaliningrado srityje dingusio verslininko Stanislovo Juciaus žmonos Jovitos pagalbos prašymą ir antradienį kreipėsi į Užsienio reikalų ministeriją.

Kaip teigė socialliberalas Algirdas Monkevičius, verslininko žmona „yra nevilty“, todėl raštu kreipėsi į Šiauliuose išrinktą parlamentarą Naujosios sąjungos narį Valerijų Simuliką, prašydama padėti gauti informacijos apie dingusį vyrą.

Anot A. Monkevičiaus, Naujoji sąjunga jau anksčiau buvo kreipusis į Užsienio reikalų ministeriją prašydama suteikti informacijos apie dingusio verslininko likimą jo artimiesiems, tačiau tinkamo atsakymo negavo.

„Reikalingas didesnis spaudimas Užsienio reikalų ministerijai. Gal mes kažko nežinome, bet mes esame parlamentarai, mes turime paaiškin-

ti žmonėms, artimiesiems esamą situaciją“, — trečiadienį teigė socialliberalas A. Monkevičius.

Socialliberalo teigimu, jei gauti atsakymai netenkins, bus neaiškūs arba neinformatyvūs, Naujoji sąjunga numato galimybę kviesti ministerijos atstovus į artimiausią frakcijos posėdį.

Lietuvių verslininkų klubo įkūrėjas ir prezidentas, Lietuvos kapitalo statybų kompanijos „Roslitstroj“ generalinis direktorius ir „Jupojos“ susivienijimo valdybos narys S. Jucius dingo balandžio 18-sios rytą Kaliningrade.

Žiniasklaidoje skelbtos versijos, kad jau anksčiau grasinimų sulaukęs verslininkas galėjo būti pagrobtas arba nužudytas.

Taip pat svarstyta, kad jis gali slapstytis nuo konkurentų, tačiau Rusijos teisėsaugininkai nė vienos versijos nepatvirtino.

Lietuva prie Šengeno erdvės prisijungs...

Atkelta iš 1 psl.

sistema, kuri sujungs visas Šengeno šalis pereinamojo laikotarpio metu. Pereėjimas prie naujos Šengeno informacinės sistemos SIS II numatomas 2008 metų gruodį.

Prisijungimas prie Šengeno informacinės sistemos garantuoja priėjimą prie visų Šengeno erdvei priklausančių šalių duomenų bazių. Ši sistema leidžia šalims operatyviai keistis informacija apie nepageidaujamus ar paieškomus asmenis, vogtus automobilius, nelegalius migrantus.

Lietuvos ir kitų naujų ES šalių piliečiams prisijungimas prie Šengeno erdvės garantuos laisvą judėjimą — tarp visų ES šalių bus panaikintos sausumos, jūrų ir oro sienos, piliečiai po Šengeno erdvei priklausantis šalis galės keliauti be jokios dokumentų patikros.

Šiuo metu Šengeno erdvei priklauso 13 valstybių: Austrija, Belgija, Danija, Graikija, Ispanija, Italija, Liuksemburgas, Nyderlandai, Portugalija, Prancūzija, Suomija, Švedija ir Vokietija, Airija ir Didžioji Britanija.

Pasaulio naujienos

(Remiantis AFP, Reuters, AP, Interfax, ITAR-TASS, BNS žinių agentūrų pranešimais)

JAV vyriausybė kare su terorizmu patyrė dar vieną nesėkmę

Federalinis teismas priėmė vyriausybei nenaudingą nutartį.

Washington, DC, birželio 12 d. (AFP/BNS) — Amerikos vyriausybės „kare su terorizmu“ iškilo nauja teisinė kliūtis, kai teisėjai nusprendė, kad įtariamas „al Qaeda“ šnipas, vadinamasis miegantysis agentas („sleeper agent“), negali būti laikomas suimtas JAV teritorijoje nepateikęs jam kaltinimų.

Federalinis apeliacinis teismas Virginia valstijos sostinėje Richmond, kuris laikomas vienu konservatyviausių JAV teismų, nurodė paleisti kariškių laikomą Kataro pilietį 41 metų Ali Salehą Kahlahą al-Marri.

A. S. K. al-Marri neturi būti paleistas į laisvę. Jis gali būti teisiamas dėl kriminalinių kaltinimų civiliniame teisme arba deportuotas, paskelbė trys teisimo teisėjai, kurie sprendimą priėmė dviem balsais prieš vieną.

„Tačiau vyriausybė negali neribotą laiką laikyti al-Marri kalinamą kariškių, — nurodė teisėjai. — Jungtinėse Valstijose kariuomenė negali sulaikyti ir įkalinti civilių, nekalbant jau apie jų kalinimą neribotą laiką.“

Teisingumo departamentas išplatino pareiškimą, kuriame išreiškė „nusivylimą“ nutartimi ir nurodė, jog prašys, kad Richmond apeliacinio teismo pilnos sudėties 13 teisėjų kolegija iš naujo apvarstytų šį klausimą.

Departamentas, remdamasis „nenuginčijamais įkalčiais“, sakė, kad A. S. K. al-Marri Afganistane lankė „teroristų rengimo stovyklą“, kuriai vadovavo „al Qaeda“ vadovas Osama bin Ladenas ir 2001 metų vasarą buvo susitikęs su įtariamu 2001 metų rugsėjo 11-osios teroro išpuolių organizatoriumi Khaledu Sheikhmu Mohammedu.

A. S. K. al-Marri atvyko į Jungtines Valstijas „būti al Qaeda ‘miegančiuoju agentu’ ir tirti galimybes, kaip sutrikdyti JAV finansų sistemą“, nurodė departamentas.

Prezidentas George'as W. Bushas „ketina pasinaudoti visomis turimomis priemonėmis, kad apsaugotų amerikiečius nuo naujų ‘al Qaeda’ atakų, įskaitant ‘al Qaeda’ agentų, kurie kerta mūsų sieną, sulaikymą ir kalinimą“, rašoma pareiškimė.

A. S. K. al-Marri kartu su savo žmona ir penkiais vaikais į Jungtines Valstijas atvyko 2001 metų rugsėjo 10-ąją, likus dienai iki teroro išpuolių Washington, DC ir New York. Jam buvo išduota viza studijuoti Peoria, Illinois, kur jis jau anksčiau mokėsi.

Po trijų mėnesių A. S. K. al-Marri buvo areštuotas įtarus sukčiavimu su kredito kortelėmis. Tačiau 2003 metų birželį G. W. Bushas jį paskelbė „priešo kovotoju“ ir nurodė perkelti į karinį kalėjimą.

EUROPA

LIUKSEMBURGAS

Europos Sąjungos (ES) policija automatiškai galės prieiti prie DNR duomenų bazių visame bloke, kai antradienį tokiam planui pritarė ES vidaus reikalų ministrai. 27 ES šalių policija, norėdama nustatyti įtariamąjį pagal plaukų, spermos, ar nago mėginį, galės lyginti jo DNR su kitais duomenimis, surinktais kitose valstybėse narėse. Tai bus daroma per kontaktinius punktus, kurie bus įsteigti kiekvienoje ES šalyje. Šis planas skirtingų ES valstybių policijai taip pat leis užsiimti bendru patruleliavimu.

MADRIDAS

Neslūgstant imigrantų srautui, Ispanijos gyventojų skaičius jau perkopė 45 mln. kartelę. Nacionalinio statistikos instituto INE skaičiavimais, sausio 1 dieną Ispanijoje buvo 45,12 mln. gyventojų, iš kurių 4,48 mln. arba 9,9 proc. buvo užsieniečiai. Metais anksčiau šalyje buvo 44,7 mln. gyventojų, įskaitant 4,14 mln. užsieniečių. Didžiausią Ispanijoje užsieniečių bendruomenę sudaro atvykėliai iš Maroko — 576,344 gyventojų. Antroji didžiausia grupė — rumunai (524,995), o trečioji — imigrantai iš Ekvadoro (421,384). Ispanijoje gyvenančių imigrantų skaičius padidėjo nuo maždaug 0,5 mln. 1996 metais iki beveik 4 mln. 2005 metais.

AMSTERDAMAS

Jungtinių Tautų (JT) karo nusikaltimų tribunolas antradienį 35 metus kalėti nuteisė buvusį Kroatijos serbų sukilėlių vadovą Milaną Martičių, kuris buvo kaltinamas dėl žiaurių nusikaltimų, įvykdytų tada, kai sukilėliai Kroatijoje steigė atskirą respubliką. 52 metų M. Martičius buvo pripažintas kaltu dėl kroatų, musulmonų ir kitų ne serbų tautybės civilių gyventojų žudymo, persekiojimo, kankinimo ir deportavimo, tačiau išteisintas dėl naikinimo. Jis nuteistas ir dėl įsakymo 1995 metų gegužę neteisėtai apšaudyti Kroatijos sostinę Zagrebą.

JAV

WASHINGTON, DC

Pasaulyje naudojamų asmeninių kompiuterių skaičius iki 2008 metų pabaigos perkops 1 mlrd. kartelę, o iki 2015 metų jau sieks 2 mlrd., prognozuoja rinkos tyrimų įmonė „Forrester Research“. Įmonės skaičiavimais, nuo 2003 iki 2015 metų pasaulyje naudojamų asmeninių kompiuterių skaičius vidutiniškai augs po 12 proc. per metus, ir bene sparčiausiai kompiuterių skaičius augs besivystančiose rinkose. Vieno milijardo kartelei pasiekti prireiks 27 metų, tuo tarpu kitam milijardui prireiks vos penkerių metų, prognozuoja „Forrester“.

RUSIJA

MASKVA

Rusija ir Jungtinės Valstijos kitą mėnesį galėtų pradėti konsultacijas dėl Maskvos pasiūlymo bendrai naudotis Azerbaidžane esančia radiolokatorių baze siekiant apsiginti nuo raketų atakų, antradienį sakė vienas rusų generolas, kurį cituoja Rusijos žiniasklaida. Prezidentas Vladimiras Putinas tokį netikėtą pasiūlymą JAV vadovui George'ui W. Bushui pateikė ketvirtadienį, po to, kai Kremlius kelias savaites griežtai kritikavo JAV planą statyti Rytų Europoje priešraketinės gynybos skydo elementus. V. Putinas, kuris nenori, kad Washington statytų radiolokatorių kompleksą Čekijoje ir raketų gaudytuvus Lenkijoje, kur jie, pasak Maskvos, galėtų kelti grėsmę Rusijos saugumui, pasiūlė vietoje bendrai naudotis radaru Azerbaidžane.

AZIJA

KABULAS

JAV vadovaujamos pajėgos Afganistane antskrydžio metu per klaidą nukovė septynis policininkus, antradienį pranešė vienas rytinės Nangarharo provincijos pareigūnas. Pasak jo, antskrydis buvo surengtas, kai afganų pajėgos, kurias užpuolė Talibanas, paprašė pagalbos. Tuo tarpu vyriausybės atstovai informavo, kad septyni afganų policininkai žuvo per mūšį su amerikiečių kariais.

NASA pratęsė erdvėlaivio misiją

Houston, birželio 12 d. („Reuters“/BNS) — NASA pranešė, kad užtaisyti nerimą keliantį plyšį daugkartinio erdvėlaivio „Atlantis“ termozoliaciniame skyde, tuo tarpu astronautai pirmadienį išėję į atvirą kosmosą prie Tarptautinės kosminės stoties (TKS) prikabinę didžiulę metalinę struktūrą.

JAV kosmoso agentūros sprendimas verčiau apsidrausti nei paskui gailėtis reiškia, kad „Atlantis“ kosmose bus dviem dienomis ilgiau nei planuota ir kad į misijos programą bus įtrauktas papildomas, ketvirtas, išėjimas į atvirą kosmosą.

NASA nemano, kad kelių centimetrų ilgio plyšys termozoliaciniame dangoje netoli erdvėlaivio uodegos kelia didelį pavojų, bet daugkartinių erdvėlaivių programos direktoriaus pavaduotojas Johnas Shannonas sa-

kė, kad misijos vadovai imasi atsargumo priemonių.

NASA inžinieriai plyšį apžiūrėję nuo pat to laiko, kai jis buvo pastebėtas netrukus po „Atlantis“ starto penktadienį.

Jei plyšys nebūtų užtaisytas, dėl jo grįžtant į žemę karštis galėtų pažeisti erdvėlaivį, sakė J. Shannonas. Nauja erdvėlaivio grįžimo data yra birželio 21-oji.

Erdvėlaivis TKS, kurią stato 16 valstybių, pasiekė sekmadienį.

Pirmadienį „Atlantis“ astronautai Jamesas Reilly ir Johnas Olivas buvo išėję į atvirą kosmosą.

Astronautai instaliavo 14 m ilgio, 16 183 kg svorio metalinę struktūrą, kurią atskraidino „Atlantis“. Šiame 367 mln. JAV dolerių vertės segmente yra pora sparnus primenančių saulės baterijų.

ATLANTIC Express Corp.

1-800-775-SEND

www.atlanticexpresscorp.com

Ocean Freight

Krovinių gabenimas laivu | visas pasaulio šalis.

Auto Export

Automobilių pirkimas bei siuntimas | visas pasaulio šalis.

Small Packages

Smulkių siuntinių siuntimas bei pristatymas | namus Lietuvoje, Latvijoje, Estijoje, Baltarusijoje bei Ukrainoje.

Air Freight

Krovinių gabenimas lėktuvu | visas pasaulio šalis.

Trucking

Krovinių pervežimas visoje Amerikoje.

8801 78th Ave Bridgeview, IL 60455 Tel. 1 708-599-9680

Fax. 1 708-599-9682 Tel. 1 800-775-7363

Laiškai, nuomonės, komentarai

ACIŪ, JUMS, MIELIEJI PAGALBININKAI

Amerikoje praėjo didelė žuvusiųjų karuose pagerbimo ir paminėjimo diena — Valstybinė šventė. Atminimo dieną suorganizavo ir Čikagos Švento Kazimiero lietuvių kapinių sklypų savininkų draugija, vadovaujama pirmininkės Birutės Vitkauskienės. Pakalbinau po gražiai pavykusio renginio pirmininkę ir štai ką išgirdau.

„Pirmiausiai noriu padėkoti „Draugo“ vyriausiajai redaktorei, kad leido dvi savaites kiekviename „Draugo“ numeryje skelbti apie mūsų organizuojamą kritusiųjų karuose ir žuvusiųjų už laisvę paminėjimo dieną Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse. Jūsų pagalba pasirodė tokia didelė ir reikalinga, kad šiais metais kaip niekada į mūsų kapines susirinko kur kas daugiau tautiečių nuvalyti po žiemos apsinešusių kapelių ir papuošti juos gražiosiomis margaspalvėmis pavasarinėmis gėlėmis, pagerbti savuosius — mirusiuosius.

Mes visi šv. Kazimiero kapinių sklypų savininkai nuoširdžiai dėkojame Čikagos vyskupui, kuris savo atsilankymu ir šventųjų Mišių už kritusius karuose amerikiečius aukojimu, pagerbė ne tik mus, bet ir žuvusius karuose amerikiečius, tarp kurių yra nemažas būrys ir mūsų tautiečių, žuvusių Pasauliniuose karuose, Vietnamo, Korėjos ir dabartiniame Irako karuose.

Buvo nepakartojamai gražu matyti per dešimtį baltai apsirengusių lietuvių kunigų, atvykusių iš įvairių lietuviškų parapijų, talkininkavusių vyskupui, aukojant Atminimo už kritusius karuose šv. Mišias, mūsų kapinėse.

Dėkojame ir karo veteranui — vėliavininkui Pociui, Atminimo renginyje garbingai atstovavusiam su savo pulko vėliava, drauge su žygių draugais. Daug lietuvių emigrantų gynė Ameriką Vietnamo, Korėjos

karuose.

Mirusiųjų pagerbimo ceremoniją labai papuošė į kapines pakviestieji ir sutikusių dalyvauti šventojo sosto Maltos ordino nariai, kilmingieji ordininkai, pasidabinę nuostabiai didingomis ir gražiomis baltaplunksnėmis kukarduotomis kepurėmis, raudonomis mantijomis ir kovinėmis špagomis. To mūsų šimtametės kapinės dar nebuvo — ir už tai nuolankiai lenkiame galvas garbiesiems vyrams.

Džiugu, kad kritusiųjų karuose Atminimo dienoje drauge su keliais šimtais mūsų tautiečių, dalyvavusių šv. Mišiose ir pagerbimo ceremonijoje prie šv. Kazimiero kapinių įkūrėjų paminklo, dalyvavo kapinių direktorius kunigas Jonas Kuzinskas, vainiką padėjo Amerikos Lietuvių Bendruomenės atstovai — pirmininkė Aušrelė Sakalaite, valdybos nariai — Genutė ir Algirdas Razumai, atsišveikinantys su ilgamečiu visuomeniniu darbu, lietuvių išeivijos veikėjas Algis Regis, lietuvių skautų jaunieji atstovai, visad gražiai pasidabinę šaulių uniformomis mūsų šauliai. Išskirtinai norisi padėkoti dainininkei Aldonai Penikienei, gražiai pagiedojusiai Amerikos ir Lietuvos himnus, maldą „Marija, Marija“.

O „Draugo“ fotomenininkui Jonui Kupriui visų Atminimo dienos dalyvių vardu noriu pareikšti nuoširdžią padėką už tikrai gražius ir turiningus fotoreportažus iš abiejų mūsų lietuviškų kapinių Čikagoje, sukurtus „Draugo“ dienraštyje.

Buvo tikrai labai jautrus ir gražus pagarbos ir meilės išraiškos karuose kritusiųjų ir mirusiųjų atminimo renginys, kurį be visų pagalbinių vargų, ar būtų galima taip gražiai suorganizuoti, — sako Birutė Vitkauskienė.

Acī, Jums, mielieji.

(Užrašė Juozas Vitkauskas)

LENKAI PATRIOTIZMO IEŠKOS VILNIUJE

„Draugo“ 2007.05.18 numerio pirmame puslapyje paskelbtame straipsnyje „Vilnius — lenkų patriotizmo ir sentimentų ugdymo miestas“ rašoma, kad Lenkijos nacionalinės švietimo ministerijos sprendimu, šalies moksleiviai patriotizmo sėmsis kelionėse į Lietuvos Vilnių. Straipsnis nenurodo, kur tie lenkų moksleiviai reikalingi patriotizmo ir sentimentų ugdymo lobiai yra Vilniuje, kuris su visu Vilniaus kraštu kentėjo baisią Lenkijos okupaciją, sulenkėjusiam Lietuvos bajorui maršalui Pilsudskiui sulaužius Suvalkų sutartį ir pasiuntus gen. Żeligowskį su kariuomene nuo Lietuvos atplėšė sostinę Vilnių ir visą Vilniaus kraštą. Per ilgą lenkų okupaciją lietuviai buvo persekiojami, kalinami ir žudomi už patriotizmą, už lietuviybės palaikymą. Lenkų šoviniztai iš Lenkijos buvo perkelti į Vilniaus kraštą, kad jis būtų greičiau sulenkintas. Vilniaus Lukiškių kalėjimas buvo paverstas lietuviško patriotizmo naikimo ir persekiojimo centru. Ar galima patikėti, kad Lukiškių kalėjime lenkų nukankinusių lietuvių patriotizmo dvasia šiandien būtų

reikalinga lenkų moksleivių patriotizmui ugdyti, kai tas patriotizmas buvo lenkų naikinamas. Kodėl patriotizmo lenkų moksleiviams reikia ieškoti Vilniuje, kai lenkų patriotizmo dvasia dar tebeskraidė savame krašte, Katyne ir ant Varšuvos sukilime žuvusių lenkų kapų. Lenkų patriotizmo ieškojimas Vilniuje yra labai panašus į lenkiško šovinizmo puoselėjimą lenkų mokyklose Vilniaus krašte, priešintis vaikams mokytis valstybinės kalbos ne dėl kokių patriotizmą, bet dėl valstybinės komunikacijos ir krašto pilietinių pareigų. Sentimentus gal kelia Vilniuje palaidota Pilsudskio širdis, bet daugiau sentimentų turėtų kelti visas kūnas, palaidotas Krokuvoje. Ten turėtų būti ir širdis.

Vilniaus krašto lietuviams, iškentėjusiems lenkų okupaciją, yra nesuprantamas lenkų moksleivių patriotizmo ieškojimas Vilniuje, kai lietuviškas patriotizmas yra lenkų mindomas tarp Lenkijoje gyvenančių lietuvių.

Bronius Juodelis
Darien, IL

MES PRISIMINSIME, O JIE — AR MINĖS?

Šis birželis, kaip ir per paskutinius 67 metus visi birželiai, geriems lietuviams yra labai atmintinas, skaudus mėnuo.

1940 metais birželio 15 dieną Stalinas paskelbė ultimatumą Lietuvai. Mažytė Lietuva nematė jokios galimybės gintis prieš 70 kartų gausnę, nors Stalino ir vargingą armiją. Lietuva taikiai pasidavė. Išdavikai Paleckis, Sniečkus ir kiti pradėjo eiti išdavikišką tarnybą okupantui. Viešai paskelbė: „Komunistų partija turi 2,000 narių“. (Tik 38 lietuviai, kiti — mažumos). Prasidėjo areštai, kankinimai, tremtys, žudynės gerų lietuvių, turto nusavinimas, tautos išdavikai mielai talkininkavo.

1941 metų birželio 13 d. ankstyvą rytą prasidėjo masiniai trėmimai, siekiant sunaikinti geriausius lietuvių — grėsmę komunizmui. Tūkstančiai lietuvių bėgo į kaimus, į miškus gelbėdamiesi nuo tremties. Kas bus rytoj?

1941 metų birželio 22 d. ankstyvą sekmadienio rytą Hitleris užsiundė savo armiją ant bendražygio antrojo karo kūrėjo Stalino. Staigmena lietuviams, mažytė vilties kibirkštėlė, kad Stalino žudynės nepasikartos, ir noras atgauti nepriklausomybę. Lietuva sukilo. Raudonoji „nenugalioji“ armija, taip drąsiai stojusi prieš mažą Lietuvą, dabar pakrikusi, apimta siaubo, alkana ir nuskurusi bėgo kartu su tūkstančiais jos kolaborantų. Bėgdami žudė, žiauriai nukankino 73 mokinius, studen-

tus Rainių miškelyje, Panevėžyje ligoninės gydytoją, gailestingąją seselę.

Kaip vengiama aiškiai ir garsiai visam pasauliui paskelbti ir priminti, ką pergyveno Lietuva, ką dabar jaučia visi geri lietuviai. Skaudžiai ižeidžia tie, kurie klūpčioja, atsiprašinėja visos tautos vardu jos neatsiklausę. Siaubinga, matant komunizmo aukas, ilgai kalintus ir persekiotus tokius kaip Sadūnaitė, Gajauskas, Petkus ir kitus atstumtus nuo Lietuvos atkūrimo. Tik tokie žmonės jaučia tikrą Lietuvos gyvybės pulsą, kurie tikrai kentėjo. Kodėl taip? Gal dėl to, kad jie buvo ir yra tikri kovotojai, o tie kiti, lankstūs kaip nendrės, užsienio vėjams pučiant, nusilenks naujai okupacijai, vėl bus naikinamas tautiškumas, paniekinta senos Lietuvos garbė. Matysime, stebėsime, tik nenustebkime, kad mūsų išrinktieji neatliks šventos pareigos saugoti ir apginti Tėvynę. Bet mes, visi lietuviai, minėkime birželį kiekvienas atskirai, visa šeima, kiekviena bakūžė, kiekviena sodyba, kaimas, miestelis, miestas ir visa sostinė Vilnius. Tėvai, mokytojai, kunigai, vyskupai, kvieskite į mokyklas, bažnyčias bendrai maldai, bendrai prisiminti ir garbingai paminėti Lietuvos kančias, kad daugiau nepasikartotų, tuo pačiu ugdykite tautiškumą, kuris dabar yra labai apleistas.

Su gilia pagarba kovotojams už Lietuvos laisvę.

Algis Virvytis
Boston, MA

D. JANUTA APIE „DRAUGO“ PERSITVARKYMĄ

Donatas Januta, rašydamas apie „Draugo“ persitvarkymą, mini senuosius lietuviškus laikraščius: „Keleivį“, „Vienybę“, „Darbininką“, „Sandarą“ („Draugo“ persitvarkymas laukiamas ir remtinas“, 2007 balandžio 5 d., ketvirtadienis). Kaip rašo D. Januta, visi tie laikraščiai „išmirė“ su senaisiais skaitytojais, nes jie neprisitaikė prie naujai atvykusių „dypukų“. (Kažin, kodėl D. Januta nemini neprisitaikiusių „mirusių“, „Naujienų“?)

Kaip palaiptinui prisitaikiusių ir dėl to išlikusių laikraštį, D. Januta pristato „Draugą“. Bet ir „Draugas“ neprisitaikęs prie „trečiabangio“, kurie jo neskaito. Prenumerata smarkiai kritusi ir, kaip rašo D. Januta, „Draugas“ jau seniai neapseina be Draugo fondo finansinės paramos.

Kaip kraštutinį atvejį neprisitaikiusio ir neišlikusio laikraščio D. Januta randa „Keleivį“, „kuris pasidarė savotiškas „kuriozas“ su savo senoviška kalba ir senomis temomis. Paskutinis „Keleivio“ redaktorius Jackus Sonda-Sondeckis per vėlai

suprato padarytą klaidą, ir apgailestavo, kad laikraštis anksčiau nepasuko „dypukų link“.

Man neaišku, kokia ta „senoviška kalba“ ir kokias senas temas D. Januta turi omenyje. Nebent rubrika „Pasikalbėjimas Maikio su Tėvu“. Tuose pasikalbėjimuose „Tėvas“ šnekėdavo angliškai-lietuvišku žargonu su barbarizmu priemaiša. Bet tai buvo humoras.

Man dar sunkiau suvokti, kaip galima padaryti „Keleivį“, „savotišką „kuriozų“. Mano nuomone, „Keleivis“ tikrai toks nebuvo, kai jį redagavo garbingas žemaitis, VLIK'o narys, Jackus Sonda-Sondeckis (1953-1979).

Man atodo, kad „Keleivio“ redaktoriui jokio, tariamai „pavėluoto“ posūkio, klaidos nereikėjo apgailestauti. Jei tikrai J. Sonda-Sondeckis dėl ko nors ir „apgailestavo“, D. Januta turėtų pagrįsti tai faktais, kur ir kada tas buvo. Kitaip, tai skamba kaip prasimanymas.

Vladas Kaupas
Clearwater, FL

BUS SUNKU ĮTIKINTI

Vilniuje užsienio turistus bus sunku įtikinti, kad Lietuva buvo prievarta įjungta į Sovietų Sąjungą. Štai Vilniaus miesto centre, Gedimino prospekte 24, įsikūrę populiarius naktinis klubas „Lithuanian Wild“. Jame kas trečiadienį bus rengiamas teminis vakarėlis „Back to USSR“ (Sugrįžimas į Sovietų Są-

jungą). Jame skambės rusiškos dainos, muzika, kūriniai iš senų rusiškų filmų. Darbuotojai tą dieną lankytojus pasitiks pasipuošę specialiomis uniformomis — apsitempę baltais marškinėliais ir ryšėdami raudonus pionierių kaklaraiščius.

L. Stankevičius
Montrealis, Kanada

Redakcijos pastaba. Skaitytojų laiškuose pateikta nuomonė nebūtinai sutampa su „Draugo“ redakcijos nuomone. Taip pat primename, jog laiško autorius, ypač elektroninio laiško, turi būtinai jį pasirašyti bei nurodyti savo adresą ir telefono numerį. Anoniminių laiškų ir laiškų be adreso nespausdiname.

ZAKRISTIJA AR KLEBONIJA?

„Draugo“ 2007 m. birželio 7 d. laidoje Laurynas R. Misevičius išsamiai aprašo lietuviškos Šv. Juozapo parapijos Waterbury, CT padėtį. Straipsnis vertas lietuvių dėmesio, nes lietuviškos šventovės viena po kitos uždaromos, nors ši šventovė, kaip ir kitos, yra įtrauktos į paveldo objekto sąrašą. Kaip ilgai ji išliks dar lietuvių rankose?

Skaitant straipsnį man nebuvo aišku, o gal ir pačiam rašančiajam nėra aišku, kas yra zakristija ir kam ji yra reikalinga? Cituoju: „Naujas Šv. Juozapo bažnyčios klebonas padarė visų parapijiečių apklausą dėl zakristijos (mano pabrūkta — MR) priestato. Daugiau kaip pusė atsakiusių nebematė šio dėl metų naštos prakiurusiu stogu tegalinčiu „pasi-girti“ pastato paskirties apmūru-

siame parapijos gyvenime. Kaip žinia, zakristijoje dažniausiai apgyvendinami bažnyčioje tarnaujantys kunigai ar/ir į parapiją atvykstantys dvasininkai, o Šv. Juozapo zakristijoje niekas negyvena jau keletą metų...”

Nuo kada bažnyčios zakristijoje gyvena parapijos kunigai ir atvykstantys dvasininkai? Ar Waterbury, CT Šv. Juozapo parapijos kunigai gyvena bažnyčios zakristijoje? Zakristija yra bažnyčios pastato dalis ir ten kunigai ir dvasiškai svečiai apsivelka liturginiais rūbais, ten laikomi reikmenys liturginėms apeigoms. Parapijos kunigai gyvena klebonijose. Klebonijose taip pat apsistoja dvasiškai svečiai. Dabar liko neaišku, kuriam pastate stogas kiauras.

Marija Remienė
Westchester, IL

KRIKŠTO VARDAS

Mane labai sudomino „Drauge“ Nerijaus Šmerausko straipsnis apie bažnyčios mąstytoją — filosofą Oreginą.

Esu gimęs nepriklausomoje Lietuvoje ir per krikštą gavęs vardą Oreginas. Tokiu vardu buvau vienintelis. Mokykloje draugai ir kaimynai šį keistą jiems vardą iškreipdavo ir vadino dažnai „Reginu“. Tuo metu Kybartuose jutau esąs vienintelis šiuo keistu vardu. Iš mamos sužinojau, kad šį vardą man parinko mano krikštatėvis — dėdė, studijavęs teologiją. Ji tvirtino, kad Oreginas — buvęs pirmųjų krikščionių išminčius, daug rašęs hebrajų ir graikų kalbomis apie Kristų.

Vokiečių okupacijos metu mano pusbrolis Povilas savo naujagimį sūnų Kaune, pakrikštijo taip pat Ore-

gino vardu. Apsidžiaugiau, kad pagaliau būsime du lietuviai su keistu graikišku vardu.

Atsidūręs Amerikoje, po daugelio tylos metų staiga pasiekia mane žinia iš Lietuvos, kad mano vyriausiasis brolis Leonardas susilaukė sūnaus ir mano prisiminimui pakrikštijo jį „Oregino“ vardu. Juokiais, sakymas, kad dabar pasaulyje yra trys lietuviškai kalbantys Oreginai su keistu graikišku vardu.

Tačiau dabar (perskaičius N. Š. straipsnį), žinant šio pirmtako didelę erudiciją, atsidavimą krikščionybei ir gyvybės auką dėl Kristaus, yra garbinga — ne keista turėti jo vardą „Oreginas“.

Oreginas Rovinskas
La Grange Pk., IL

GARSŲ MIESTŲ RAŠYBA

Visiškai sutinku su Arvydo Barzduko ir Danutės Bobelienės siūlymais, neseniai pasirodžiusiais „Draugo“ laišku skyriuje, nelietuvinti svetimų pavardžių bei vietovardžių, bet manau, kad gali būti išimtis — tai pasaulinio garso miestų pavadinimai ir jų rašyba, nes ir kitose kalbose kai kurie yra vadinami ir rašomi savaip. Pavyzdžiui, angliškai Vokietijos mies-

tas München yra vadinamas ir rašomas Munich, Köln — Cologne; Austrijos sostinė Wien — Vienna. Ispanai Londoną vadina Londres, Maskvą — Moscov. Panašiai yra daroma ir kitose kalbose. Manau, kad ir mes, lietuviai, galime rašyti Čikaga, Filadelfija, Vašingtonas, Berlynas, Ryga, Varšuva ir t.t.

Vytautas Jonaitis
Grand Rapids, MI

STASYS CONSTRUCTION

Stalniai darbai, rūšių, vonių ir virtuvų įrengimas; priestatai; keramikos plytelės; „sidings“, „soffits“, „decks“, „gutters“, plokštės ir „shingle“ stogai; cementas, dažymas. Turiu darbo draudimą.
S. Benetis, tel. 630-241-1912

PARDUODA

Union Pier, Michigan, savininkas parduoda namą ramioje vietoje netoli ežero. Du miegamieji, svetainė, valgomoji, virtuvė ir „loft“. Namas 10 m. senumo, naujai išdažytas. \$369,00.
Skambinkite: 269-469-4826

SIŪLO DARBA

HELP WANTED
EXP. PAINTER
W/CAR
CALL 847-980-7887

Skelbimų skyrius
tel. 1-773-585-9500

NEKILNOJAMASIS TURTAS

GREIT PARDUODA

First Landmark Realty

Bus. 773-590-0205
Res. 708-425-7160

RIMAS
STANKUS

- Čikagoje ar priemiesčiuose
- Greitas ir sąžiningas pataravimas
- Nuosavybių įkainavimas veltui
- Tarpininkauja gaunant paskolą

PASLAUGOS

STATE FARM
INSURANCE
AUTOMOBILIO,
NAMŲ, SVEIKATOS IR
GYVYBĖS DRAUDIMAS

Agentas Frank Zapolis
Off. Mgr. Aukšė S. Kane
Vilma Jarulienė
Virginija Smuikaitienė
kalba lietuviškai.

FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th St.,
Evergreen Park, IL 60805
Tel. 708-424-8654/773-581-8654

Akių ligos

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

Vidaus ligos

EDMUNDAS VŽINAS, M.D., S.C.
VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. St. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos pagal susitarimą

Dantų gydytojai

DR. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Valandos pagal susitarimą

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už prienamą kainą.
Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai.
4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
55 E. Washington, Suite 2401,
Chicago, IL
Tel. 708-422-8260.

Širdies ir kraujagyslių ligos

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS — ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

Stuburo ir skausmo ligos

JONAS V. PRUNSKIS, MD
TERRI DALLAS PRUNSKIS, MD
Illinois Pain Institute
Nugaros, sprando, galvos, sąnarių,
sąžiedimų darbovietėje bei kitų vietų
skausmo diagnozės ir gydymo specialistai.
Elgin: 847-289-8822
McHenry: 815-363-9595
Elk Grove: 847-718-1212
www.illinoispain.com

Chirurgai

Dr. PETRAS V. KISIELIUS
Inkstų, pūslės, prostatos
gydymas bei chirurgija
Center for Health
1200 S. York, Elmhurst, IL 60126
630-941-2609

DĖL GUDIJOS VARDŲ

Kodėl mes ėmėme vengti senojo pavadinimo: Gudija?

Kodėl gudus pradėjome vadinti baltarusiais?

Mes kitų valstybių vardo nekeičiame, pvz. juk nesakome Polska, Deutschland, Finland arba England; bet

sakome: Lenkija, Vokietija, Suomija, Anglija. Tad nekeiskime ir Gudijos pavadinimo. Likime prie senojo, istorinio jos vardo: Gudija!

E. Gerulis
Naperville, IL

STEBĖTINA

Stebėtina, kad skaitytojams netrukdo, neužkliūva lietuviškoje spaudoje (knygoje?) šių laikų žurnalistų išspaudžiami žodžiai: moteris, moteriskė, mergina, vyras, vyriškis, vaikinai, pašnekovas, pašnekovė, sutuoktiniai ir pan. Nereikšmingi, nereikalingi — juk straipsnio pradžioje minimi vardai ir pavardės, suvienodinant, nepalikant asmeniškumo bruožų. Skaitytoją išblaško, erzina. Kartais taip apščiai nutrauki, padedi.

Taip pat per dažnai vartojama, „su šypsena, šypsosi“ — pakaktų gal daugtaškio... paliekant skaitytojų pačiam nuspręsti, kur, kada šypsotis..., ar šypsotis?

Naujadarai, ar skoliniai.

Tarp dažnai vartojamų nelietuviškų žodžių, turim gerų savų, gražių sutrumpintų, naujadarų.

Labai pasigendama, norisi daugiau rašinių, straipsnių dailiaja, gražiąja kalba.

Vaikai kalbinami, o suaugę kalbasi.

Receptuose vartojama ne bendratis, bet imsime, dėsime, kepsime. Atsisakoma paprastų matų, kaip puodelis, stiklinė, šaukštas, šaukštelis.

S. Rasienė,
Boston, MA

P. S. Jei įdomu, panagrinėkit, gvildenkite šias temas. Redakcija

TARPTAUTINIAI ŽODŽIAI — BAUBAS AR DRAUGAS?

„Drauge“ pradėtoje diskusijoje ne tik netyla nuomonės dėl asmenvardžių linksniavimo, bet ir dėl tarptautinių žodžių vartojimo. Tad šį kartą norėčiau glaustai atsakyti į daugelio mums rašančių (S. E. Semėnienės, A. Vitkaus, L. Rago ir kitų) siūlymus tarptautinius žodžius keisti lietuviškais.

Daugeliu atvejų sutinku su jūsų nuomone — kai tik įmanoma, t. y. turimas gražus, vartotinas lietuviškas pakaitalas, reikėtų tarptautinį žodį keisti lietuvišku. Tad S. E. Semėnienės siūlymu konsistenciją reikėtų keisti sudėtimi, siurprizą — staigmena, populiaciją (kai kalbame apie žmones) — gyventojais, monumentą (nors ir teiktinas žodis) — paminklu. Tačiau kitus svetimžodžius (pvz., postas, makiažas, šortai, lyderis, pro-

diuseris, dizaineris) ne visada taip paprasta pakeisti.

Tad pradėkime nuo aksesuarų. Aksesuaras — tarptautinis žodis, turintis 3 reikšmes: 1. pagalbinis daiktas ar reikmuo, pvz., apdaro aksesuarai (pirštinės, šalikai, kaklaraištis, papuošalai); 2. smulkūs daiktai (tikri ar netikri), vartojami teatro spektaklyje; 3. pagalbinės vaizdo, kompozicijos detalės. „Kalbos patarimuose“ (Kn. 4: Leksika: 1. Skolinių vartojimas, Vilnius, 2005) teikiama tokie galimi šio žodžio pakaitalai: 1. reikmenys; 2. priedai, priklausiniai. Tačiau dažniau spaudoje pamatysime aksesuarus, nes griežtai šio žodžio vartosenos ir nesiūloma taisyti. Tekste pavartojus priedus, ne visada gali būti aišku apie ką kalbama.

Nukelta į 11 psl.

Aktorių trupė „Teatriukas“ atrado Ameriką

GINTĖ PRANCKŪNAITĖ

Menininkų respublika pramintas Vilniaus Užupio rajonas globoja kitais metais savo dešimties metų jubiliejų švėsiantį „Teatriuką“. Tai trijų profesionalių aktorių — Žilvino Ramanausko, Dalia Mikoliūnaitės ir Arturo Varno — įkurtas teatras vaikams, kuris nuolatos plečia savo veiklą organizuodamas spektaklius mažiesiems, šiltus koncertus suaugusiems ir egzotiškus renginius turistams. Bet šį kartą atsiriboję nuo komercijos ir prisiminę savo tikrąją prigimtį — scenos meno komunikaciją su vaikais, „Teatriukas“ balandžio mėnesį grįžo iš įspūdingos kelionės.

Ne kiekvienas teatras Lietuvoje gali pasigirti gastrolėmis JAV, aplankant abi — tiek Rytų tiek Vakarų pakrantes su jų didžiausiais miestais — Los Angeles, Chicago, New York, Philadelphia, Washington, DC ir kitais, surengiant dvidešimt spektaklių amerikiečių bei Amerikos lietuvių

vaikams. Viskas prasidėjo nuo Garrett koledžo (Maryland valstija) kvietimo atvykti pas juos savaitės gastrolių į pradinės amerikiečių mokyklas. Jie nuolatos ieško jaunų ir įdomių menininkų iš Baltijos šalių. Susitarusi su koledžu, pagrindinė turo organizatorė, „Teatriuko“ direktorė Dalia susiekė su tikrai gausiomis miestų ir miestelių lietuvių bendruomenėmis ir jų dėka sugebėjo realizuoti grandiozinį planą — mėnesio gastroles po JAV, surengiant kiek įmanoma daugiau pasirodymų.

Gastrolėms „Teatriukas“ iš savo repertuaro išrinko vieną linksmiausių ir spalvingiausių spektaklių vaikams „Kad būtų linksma“. Tai muzikinis spektakliukas, savotiškas teatrinis žaidimas su jaunaisiais žiūrovais pagal Juozo Erlicko poeziją vaikams. Vaidinta buvo įvairiose pradinėse mokyklose, bendruomenės suorganizuotose salėse. Aktoriai iš pradžių vaidino tik lietuviškai, ir tai kėlė nerimą (ar bus suprasti?), teko bene

trečdalį spektaklio išversti ir vaidinti anglų kalba, paliekant lietuviškus poezijos ir dainų intarpus. Vėliau pasirodymo pasisekimas tik dar kartelį patvirtino teatro kalbos universalumą — amerikiečiai vaikai viską, net ir neišverstus dalykus, puikiai suprato ir uoliai atlikinėjo užduotis, o po spektaklio, kitaip nei lietuvių vaikai, — sakė aktoriai, — apipylė lietuvių gausybę klausimų, susijusių su matytu spektakliu...

Be to, kaip visada neapsieita ir be improvizacijos. Štai ištrauka iš „Teatriuko“ dienoraščio: „Kartu su mokytojais sukūrėme, pritaikėme keletą geografinių, kalbos, teatro užduočių, susijusių su spektakliu; kurias atlikę vaikai geriau suprato spektaklį. Taigi, atėję į spektaklį vaikai jau žino, kur yra Lietuva, kokios jos vėliavos spalvos ir t.t. Viena klasė nupiešė savo išpūdžius iš spektaklio ir perdavė aktoriams, mums tai buvo netikėta maloni staigmena... Maža to, po spektaklio vaikai jau patys klasėse bandė „žaisti teatrą“, t. y. paimdavo patį paprasčiausią daiktą, tarkim, skrybėlę ir fantazuodavo, ką dar šis daiktas primena ir kuo spektaklyje galėtų tapti.“

Žinant tai, jog kai kurių mažų miestelių vaikai dar niekada nebuvo matę nė vieno spektaklio, „Teatriukas“ amerikiečių vaikams tapo pirmaisiais teatro mokslo pedagogais.

Aktorius stebino, jog į vaikiškus spektaklius ateidavo ir senovo amžiaus žmonės. Tiesa sakant, į „Teatriuko“ vakarinius koncertus susirinkdavo visi, turintys lietuviško kraujo ir neabejingi Lietuvai amerikiečiai. „Supranti, jog žmogus ateina ne tik pasiklausyti lietuviškų dainų, bet ir pabendrauti, sužinoti paskutines naujienas iš Lietuvos. Kai kuriuos atvijo tiesiog nenumaldomas tėvynės ilgesys...“ — kalbėjo Dalia.

Aktoriai juokavo, jog vykdami į

Scena iš Juozo Erlicko spektaklio „Kad būtų linksma“.

kitą žemyną buvo prisiklausę įvairių istorijų apie nenuoširdžias amerikiečių šypsenas, hamburgerius ir priešiška nusiteikusių brolių lietuvių. „Mūsų tikslas buvo paneigti šį mitą, — sako meno vadovas Žilvinas, — ir mums pavyko. Nesutikome nė vieno bloga linkinčio lietuvių, ir visi šypsojosi tikrai nuoširdžiai.“

Sužavėti teatro originalumu, juos globoję amerikiečiai siūlė aktoriams vasaros darbą stovyklose su amerikiečių vaikais. Paklausti, ar „Teatriukas“ nesugundė šitokių pasiūlymu ir ar nesiruošia emigruoti, aktoriai tik nusipurtė: „Tikrai ne. Gyvenimas Lietuvoje nuolatos gerėja, mes turime savo žiūrovų, kurie mus myli ir nuolat lanko. Yra meninių ambicijų, norų, svajonių, ir visa tai tikimės įgyvendinti artimiausiu laiku.“

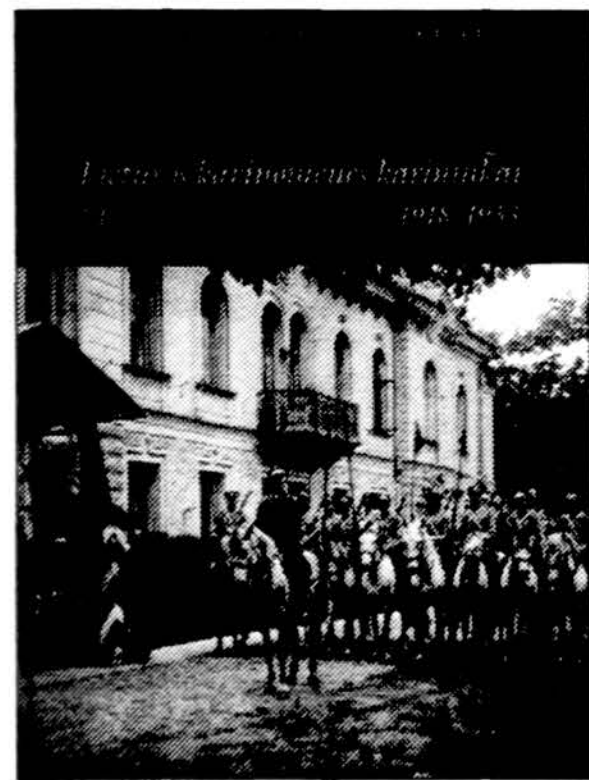
Bernardinai.lt

„Teatriuko“ aktoriai: Žilvinas Ramanauskas, Arturas Varnas ir Dalia Mikoliūnaitė.

Lietuvos kariuomenės karininkai

„Lietuvos kariuomenės karininkai 1918–1953“ VI tomas. Lietuvos Nacionalinio muziejaus biblioteka, 2006, 384 psl.

Šiame tome abeceline tvarka (O–R) spausdinamos Lietuvos kariuomenės karininkų ir karo kapelionų biografijos. Taip pat pateikiami ankstesniuose tomuose išspausdintų biografijų (A–N) papildymai, pataisymai ir nuotraukos, kurių autoriai prieš leisdami ankstesnius leidinius neturėjo.

Atliktas didžiulis darbas, renkant šias žinias — medžiaga rinkta archyvuose, muziejuose, Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centre, naudotasi karininkų ir jų artimųjų pateiktomis žiniomis, spaudoje pateikta informacija.

Knygoje išspausdinti skyriai: „Redakcinės komisijos žodis“, „Santarpumos“, „1918–1953 metų Lietuvos kariuomenės karininkų biografijos (O–R)“, „1918–1940 metų Lietuvos kariuomenės karininkų pavardžių sąvadas (O–R)“, „1918–1940 metų Lietuvos kariuomenės kapelionų pavardžių sąvadas (O–R)“, „Karo mokyklos 1940 m. laidų aspiratų ir kariūnų pavardžių sąvadas (O–R)“, „1940–1953 metų ginkluoto pasipriešinimo okupantams dalyvių, kuriems atkūrus Lietuvos nepriklausomybę Prezidento dekretais, Vyriausybės potvarkiais arba Krašto apsaugos ministerijos įsakymais suteiktas karininko laipsnis, pavardžių sąvadas (O–R)“, „1918–1953 metų Lietuvos kariuomenės karininkų biografijų papildymai (A–N)“.

Knyga didelė — albumo formato, gausiai iliustruota ne tik asmeninėmis nuotraukomis. Knygoje gausu nuotraukų ir iš įvairiausių vykusių

švenčių, paradų, mokomųjų pratybų. Rasite nuotraukų ir iš Sibiro, kur įvairiuose lageriuose kalėjo Lietuvos karininkai ir kurių atminimui pastatyti paminklai, menantys Lietuvai tarnavusių žmonių kančias.

Ši knyga — paminklas gyviesiems tėvynę, kovojusiems už Lietuvos laisvę.

Kaina — 68 dol. Knygą galima įsigyti paštu, pridėdant 9 proc. mokestį,

užsisakant IL valstijoje. Persiuntimo kaina — 7 dol. Persiunčiant daugiau knygų, už kiekvieną papildomą knygą — 2.5 dol. mokestis. Prieš perkant prašome paskambinti administracijai tel. 773-585-9500.

„Draugo“ knygynėlio adresas: 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629.

Laima Apanavičienė

1-ojo husarų didžiojo Lietuvos etmono kunigaikščio Jonušo Radvilos pulko orkestras. Priekyje — orkestro kapelmeisteris Ričardas Lechavičius. 1931–1932 m.

Laiškai, nuomonės, komentarai

TARPTAUTINIAI ŽODŽIAI

Atkelta iš 9 psl.

Tad žodis galėtų būti keičiamas tik atsižvelgiant į turinį (kontekstą).

Makiažas ar grimas?

Abu žodžiai yra tarptautiniai, tad tarsi nėra vienas nėra „geresnis“, „lietuviškesnis“ už kitą. Šių žodžių reikšmės truputį skiriasi. „Lietuvių kalbos žodyne“ pateikiamos dvi *grimo* reikšmės: 1. menas suteikti veidui išvaizdą, kurios reikia aktoriumi, vaidinant scenoje; 2. kosmetinės priemonės (pieštukai, dažai ir kt.), daugiausia vartojamos aktorių. Remiantis žodyno reikšmėmis, *grimas* būtų tik aktoriams skirta priemonė, naudojama scenoje, tuo tarpu *makiažas* – tai kasdieninis moterų (ir vyrų) veido dažymas. Todėl šiuo atveju *makiažą* keisti *grimu* nebūtų visai tikslu.

Šortai ar trumpikės?

Šortai – vartotinas tarptautinis žodis, reiškiantis trumpas vasarines, sportines kelnės. „Aprangos žodyne“ (Juozas Pričinauskas, „Aprangos žodynas: lietuvių-anglų-vokiečių-prancūzų-rusų kalbų aprangos žodynas“, Vilnius, 2002) teikiami tokie lietuviški atitikmenys: *trumpės*, *puskelnės*, *trumpakelnės*. Tačiau jų vartoseną dar nepapildyti, matyt, šie žodžiai kol kas daugeliui vis dar skamba neįprastai. „Kalbos patarimai“ – tiek *šortus*, tiek *trumpes*, *trumpakelnes* – vertina kaip lygiaverčius žodžius, vadinasi, galima vartoti visus šiuos tris variantus. S. Semėnienės siūlomas atitikmuo *trumpikės* turi kiek kitokias reikšmes: 1. trumpos apatinės vyriškos kelnaitės; 2. trumpos vaikiškos viršutinės kelnaitės. Tad *šortų* (bent jau moteriškų, turbūt ir vyriškų, nes šortai nėra apatinės kelnės) *trumpikėmis* neišeis pakeisti, juk keistai skambėtų: *Praėjo moteris, vilkėdama trumpikėmis*.

Aromatas ar kvapas?

Aromatas – tarptautinis žodis, kurio reikšmė: malonus kvapas, gardus kvėpėjimas. Lietuviško žodžio *kvapas* viena iš reikšmių skamba taip: kvėpėjimas, aromatas. Tad žodžiai sinonimiški. Galima vartoti tiek vieną, tiek kitą. Kita vertus, *aromas* nėra „paprastas“ kvapas, tad keičiant turbūt vertėtų pridėti būdvardį: *malonus, gardus kvapas*.

Dizaineris ar madų kūrėjas, projektuotojas?

Tiek *dizaineris*, tiek *mada*, tiek *projektuotojas* – visi nelietuviški žodžiai. Daug kur pakaitalas *madų kūrėjas* – tikrai puikiai tinka. Tačiau *dizaineris* nebūtinai reiškia *madų kūrėją*. „Dabartiniame lietuvių kalbos žodyne“ pateikiama tokia *dizainerio* reikšmė: dizaino specialistas, o *dizainas* – meninis daiktų, gaminių konstravimas ir jų aplinkos projektavimas. Tad *dizaineris* plačiąja prasme – įvairių dalykų projektuotojas, kūrėjas. Kita vertus, pakeitus *dizainerį* lietuviškiau – *madų kūrėjas*, vietoj vieno gauname du žodžius. Kiekvienoje kalboje egzistuoja vadinamasis kalbos ekonomijos principas. Remdamiesi juo, daugeliu atvejų kalbos vartotojai pasirenka trumpesnę variantą nei ilgesnę. Dėl to *dizaineris* (vienas žodis), bent jau šnekamojoje kalboje, turbūt bus populiariesnis nei *madų kūrėjas* (du žodžiai). Būtent dėl šios priežasties dauguma svetimų žodžių ir tarpsta lietuvių kalboje.

Nata ar gaida?

Abu žodžiai jau nuo seno vartojami lietuvių kalboje. Tai įrodo „Lietuvių kalbos žodyne“ pateikiami pavzdžiai, kurie surinkti iš įvairių vietovių, pvz., *Reikia vis nata dainos atsimyt* (Birštonas), *Dainos žodžius žinau, tik natos nemoku* (Mažeikiai). Daugelis mūsų turbūt net nesusimąstome, kad vienas žodis lietuviškas, kitas ne. Abu šie žodžiai sinonimiški ir abu lygiaverčiai.

Postas ar pareigos, vieta?

„Lietuvių kalbos žodyne“ pateikiamos tokios *posto* reikšmės: 1. stebėjimo ar stovėjimo vieta; joje esantys asmenys, sargyba; 2. aukšta vieta tarnyboje. *Pareigų* reikšmė yra daug bendresnė: tai, kas būtina, priivaloma atlikti; darbas, veiksmas, susijęs su tarnyba, apsiėmimu, pažadu; priedermė. *Vieta* turi daug reikšmių, viena jų, galinti būti sinonimiška *postui*, – tarnyba, pareigos, darbas. Kaip matyti, tiek *pareigos*, tiek *vieta* reikšmės iš dalies sutampa su antrąja *posto* reikšme, bet ne visiškai. *Postas* – žymi *aukštą* vietą tarnyboje. *Pareigos* ar *vieta* – nebūtinai. Tad kai norimas pabrėžti šis *pareigų „aukštumas“* ir vartotinas *postas*. Žinoma, galima išsiversti su lietuviškais

A + A LIUBOMIRAS BICHNEVIČIUS

Mirė 2007 m. birželio 11 d., 7 val. ryto, sulaukęs 87 metų.

Gimė Lietuvoje, Viviržionyse.

Gyveno Cicero, IL.

Nuliūdę liko: žmona Vanda Poškaitė; duktė Nida Petronienė su vyru Dainiumi; duktė Silvija Coyne su vyru John; anūakai Jonukas, Vincukas, Alytė, Tomukas ir Lara; brolis Vladas Biknevičius su žmona Gražina; seserys Jadzė Muraškie, Modesta Blažaitienė, Vanda Karmazinienė ir Aldutė Shiurila su šeimomis bei kiti giminės.

A.a. Liubomiras bus pašarvotas penktadienį, birželio 15 d. nuo 10 val. ryto iki 11 val. ryto Šv. Antano bažnyčioje (15th St. ir 50th Ave., Cicero). Šv. Mišios bus aukojamos 11 val. ryto. Po šv. Mišių velionis bus palaidotas Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

Vietoje gėlių prašom aukoti „Aušros Vartų/Kernavės“ tuntu.

Nuoširdžiai kviečiame visus artimuosius, draugus ir pažįstamus dalyvauti laidotuvėse.

Nuliūdusi šeima

Laidot. direkt. Donald M. Petkus, tel. 800-994-7600 arba
www.petkusfuneralhomes.com

žodžiais, tačiau ir vėl – kalbos ekonomijos principas: pasirenkamas tas variantas, kuris yra trumpesnis (*postas* [vienas žodis] – *aukštos pareigos* [du žodžiai]).

Lyderis ar vadovas?

Sutinku su daugeliu skaitytojų, jog *lyderį* derėtų keisti į *vadovą*, ypač kalbant apie partijos, sąjungos, susirinkimo ir kt. vadovus. Tačiau kita reikšmė – sporto – šis žodis ne visada pakeičiamas, pvz., *sporto lyderį* pakeitus į *sporto vadovą* – reikšmė visai ne ta. *Sporto lyderis* – tai pirmaujantis sportininkas, pirmaujanti komanda, kuri įsiveržusi į priekį. Kaip matyti, čia vėl prireikia kelių žodžių reikšmei paaiškinti, tad šia sporto lyderio reikšme žodis yra tikrai vartotinas. Na, o jei tikrai šis žodis nepatinka, galima keisti junginiais su *pirmaujantis* arba *veiksmažodžiu pirmauti*.

Prodiuseris ar ... ?

Ne vienam šis „įsibrovėlis“ nepatinka. Daugelis skaitytojų mus baro už šio žodžio vartojimą. Tačiau štai A. Vitkaus siūlomas pakaitalas – *režisierius* – nelabai tinka. *Režisierius* – tai teatro ar kinematografijos veikalo pastatymo meninis vadovas. Tuo tarpu *prodiuserio* profesija tinklapyje www.profesijupasaulis.lt apibūdinama taip: „Asmuo, kuris užtikrina ir koordinuoja finansinius, pardavimo ir eksploatacinius kino filmų, televizijos, teatro, muzikos, šokių programų ir įvairių renginių rengimo

klausimus. Prodiuseris finansiniu požiūriu vertina kino filmų, programų ir renginių temas, sudaro būtiną sąmatą, bendrauja su rėmėjais, siekdamas gauti finansinę paramą, samdo kūrybines ir technines grupes kino filmui ar programai kurti, rengia filmavimo planus ir stebi jų vykdymą, užtikrina, kad nebūtų viršytos disponuojamos finansinės lėšos. Atsako už techninės įrangos, lėšų įsisavinimą, efektyvų personalo darbą. Kartais prodiuseris ir pats gali režisuoti spektaklį ar kino filmą.“

Štai toks ilgas *prodiuserio* apibūdinimas. Kaip matyti, jo darbas skiriasi nuo *režisieriaus*, tai nėra kūrybinis darbas, prodiuseris atsakingas už įvairių filmų, programų finansavimą, reklamą, darbuotojų samdymą ir t. t. Lietuvoje tokios profesijos iki nepriklausomybės atkūrimo tarsi nebuvo, tad ir nereikėjo žodžio jai pavaldinti. Tuo tarpu atsiradus tokiai profesijai, iš anglų kalbos ir pasiskolintas šis žodis. O kaip jį pakeisti – tebūnie iššūkis mūsų skaitytojams. Pažaiskime ir pasvarstykime, koks atitikmuo šiuo atveju būtų geriausias ir ar jis apskritai įmanomas ir būtinas.

Pasinaudota „Lietuvių kalbos žodyno“ (el. variantas www.lkz.lt), „Dabartinės lietuvių kalbos žodyno“ (Vilnius, 1993) žodyniniais aprašais ir www.vlkk.lt skiltyje „Konsultacijos“ pateikiama informacija

Aurelija Tamošiūnaitė

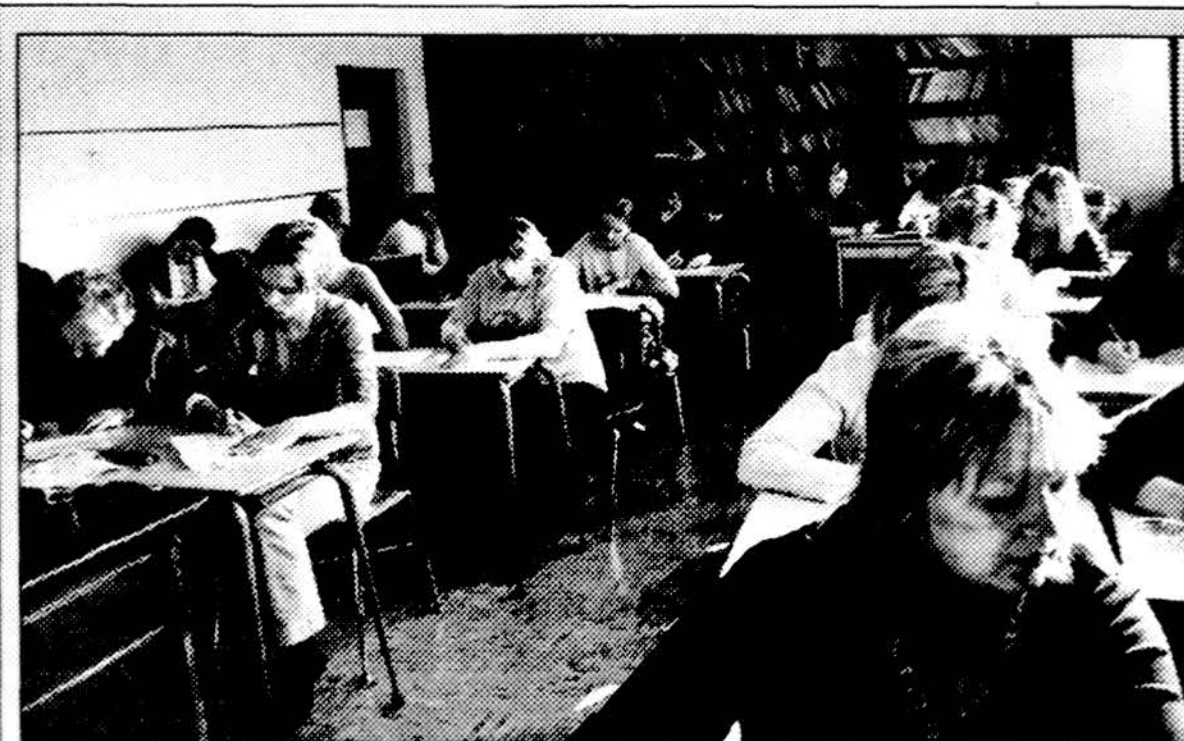
„Teliasonera“ projekto „Kryptis – namo“ stipendija

Atkelta iš 3 psl. 20 tūkst. litų premiją bet kuriam Lietuvos ar užsienio fiziniui arba juridiniam asmeniui už didžiausią indėlį į užsienį išvykusių gyventojų susigrąžinimą arba piliečių išlaikymą Lietuvoje.

Šiai premijai įteikti „Teliasonera“ subūrė atskirą atrankos komisiją, kurios užduotis – stebėti Lietuvoje vykstančius procesus bei sudaryti sąrašą institucijų, organizacijų arba privačių asmenų, kurie savo veikla prisideda prie emigrantų grįžimo į Lietuvą arba piliečių išlaikymo

šalyje. Iš šių kandidatų komisija išrinktų ir 2007 m. gruodžio mėn. paskelbs, kam skiriama premija. Komisijoje dirbs gerą reputaciją pelnę visuomenėje garsūs įvairių veiklos sričių atstovai – Algimantas Čekuolis, Voldemaras Chomičius, Leonidas Donskis, Halina Kobeckaitė, Gitanas Nausėda, Romas Sakadolskis, Virgijus Savukynas.

Daugiau informacijos apie projektą: <http://www.teliasonera.com/destinationhome>

Čikagos lituanistinės mokyklos mokytojai rašo nacionalinį diktantą.
Laimos Apanavičienės nuotr.

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

◆**Šeštadienį, birželio 16 d. 7 val. v.** Balzeko lietuvių kultūros muziejuje, 6500 S. Pulaski Ave., Chicago, IL 60629, adv. Aleksandras Domanskis, vienas iš firmos „Boodell Domanskis & Saipa LLC“ steigėjų, ves seminarą lietuvių kalba apie įvairias JAV verslo organizacijas ir jų įsteigimą bei struktūrą. Prelegentas kalbės apie: „C & S corporation“, „limited liability company“, „general partnership“, „limited partnership“ ir „Sole proprietorship“. Taip pat bus teikiama informacija apie įsiregistravimą kaip „Sole proprietor“. Prelegentas atsakys į publikos klausimus apie korporacijas ir jų suformavimą. Šis seminaras – tai puiki proga visiems, kurie domisi verslu, susipažinti su verslo organizacijų įkūrimo taisyklėmis. Tel. pasiteiravimui: 773-582-6500.

◆**Vytauto Didžiojo šaulių Čikagos** rinktinė ir S. Daukanto jūrų šaulių kuopa birželio 17 d., sekmadienį, dalyvaus didžiųjų Birželio trėmimų minėjime. Ši lietuvių tremties atminimą Švč. Mergelės Marijos Gimimo parapijoje (Marquette Park) kasmet rengia ALTo Čikagos skyrius.

◆**LB Lemonto apylinkės valdyba** maloniai kviečia birželio 17 d., sekmadienį, atvykti į Palaimintojo Jurgio Matulaičio misiją paminėti Gedulo ir vilties dieną. 10:30 val. r. sodelyje padėsime vainiką prie Partizano paminklo. 11 val. r. misijoje bus aukojamos šv. Mišios už tuos, kurie per prievartą buvo išvežti ar turėjo palikti savo namus, bėgdami nuo raudonojo maro. 12 val. PLC didžiojoje salėje Justinas Riškus papasakos apie jaunimo kelionę į Sibirą.

◆**Birželio 19 d., antradienį, 6:30 val. v.** Marquette Park kultūros centre,

6734 S. Kedzie Ave., Chicago, koncertuos lietuvių kilmės gitaristas Peter Aglinskas. Įėjimas nemokamas. Tel. pasiteiravimui: 312-747-6469.

◆**Birželio 29 d. Klaipėdos pilies** teatro monospektaklis „Aš laukiu tavęs, mielas“ bus rodomas restorane „Magnolia“ (123 Market St., Willow Springs, IL). Bilietai į šį spektaklį parduodami tik restorane „Magnolia“ (tel. 630-669-4055).

◆**Birželio 30 d., šeštadienį, Pasaulio lietuvių centro** didžiojoje salėje (14911 127th St., Lemont, IL) – Klaipėdos pilies teatro monospektaklis – komedija „Aš laukiu tavęs, mielas“. Pagrindinį vaidmenį atlieka Klaipėdos dramos teatro aktorė Jolanta Puodėnaitė. Prieš spektaklį – teatro „Žaltvykslė“ pasirodymas. Bilietai parduodami kavinėse: „Smilga“ (tel. 630-427-0929), „Bravo“ (tel. 630-257-3300), parduotuvėje „Lithuanian Plaza“ (tel. 708-599-9866).

◆**Vyresniųjų lietuvių centrui „Seklyčia“** pastoviam darbui reikalinga pagalbinė darbininkė, indų plovėja ir virėja dirbti kas antrą savaitgalį. Kreiptis tel. 708-271-7044 arba 773-476-2655 (kviešti Ritą).

IŠ ARTI IR TOLI ...

◆**Kviečiame į Amerikos lietuvių** bibliotekininkų ir archyvų darbuotojų suvažiavimą, kurį birželio 15–17 dienomis Putnam, Connecticut, ruošia JAV LB Kultūros taryba. Suvažiavimas vyks Nekalto Prasidėjimo seserų vienuolyne, 600 Liberty Highway, Putnam, CT 06260. Registracijos mokesčio nėra. Nakvynė ir maistas dviem dienoms – 120 dol. asmeniui. Atvykti galima penktadienį, birželio 15 d. vakare. Suvažiavimas darbą pradės 10 val. r. šeštadienį ir baigs sekmadienį 2 val. p. p. Tel. pasiteiravimui: 301-598-6657. El. paštas: dalelukas@verizon.net

Skelbimai

Advokatas
VYTENIS LIETUVNINKAS
4536 W. 63 Street
Chicago, IL 60629
(Skersai gatvės nuo „Draugo“)
Tel. 773-284-0100.
Tel. 630-257-0200, Lemont, IL

Advokatas
GINTARAS P. ČEPĖNAS
6436 S. Pulaski Rd.,
Chicago, IL 60629
Tel. 773-582-4500
Valandos pagal susitarimą

Advokatas
Jonas Gibaitis

Criminal cases,
civil cases and DUI

6247 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629
Tel. 773-776-8700

Toll free 24 hr. 888-776-6742
Darbo val. nuo 8:30 v.r. iki 6 v.p.p.
Šeštad. 8:30 v.r. iki 12:30 v.p.p.
www.johngibaitis.com

Advokatas
DARIUS R. DIRMANTAS
Vairavimo ir Kriminalinių Teisių
Specialistas.
Raštinės Čikagoje ir Woodridge.
Tel. 877-Gynejas arba
877-496-3527
Valandos pagal susitarimą

Dar trys „Vaiko vartai į mokslą“ savanorės pakeliui į Lietuvą

Prieš keletą dienų savanorės, Lina Aukštuolytė ir Kristina Quinn grįžo iš savanoriško darbo su organizacijos „Vaiko vartai į mokslą“ remiamų dienų centrų vaikais Lietuvoje.

Šiuo metu trys studentės savanorės – Lina Bublytė, Regina Čyvaitė ir Daiva Ragaitė – pakeliui į Lietuvą. Jos aukoja savo atostogas darbui su apleistais vaikais Lietuvoje. Linkime joms sėkmės ne tik dirbant naudingą darbą, bet ir iš arčiau susipažįstant su Lietuva, pasigrožint jos vėsaromis.

Padirbėję porą savaitių su vaikais Vilniuje, jos žada vykti į „Jaunimo dienas“ Klaipėdoje, o vėliau prisijungti prie „Spindulio“ (Lemont) tautinių šokių grupės ir dalyvauti Dainų ir šokių šventės Šokių dienoje Kaune.

Jau keleri metai iš eilės mūsų jaunimas vyksta į Lietuvą ne tik turistauti, bet ir gerus bei labai reikalingus savanoriškus darbus dirbti. Kas juos gundo ar vilioja dirbti Lietuvoje? Gal ten dirbusių draugų ir draugių išpūdingi pasakojimai, gal per daugelį metų iš knygų ir tėvų pasakojimų pažinta Lietuva?

Visi mūsų savanoriai įgijo daug patirties augdami, o vėliau ir vadaudami Dainavos vasaros stovyklose. Jau trečios kartos lietuviškas jaunimas noriai mezga ryšius su Lietuva. Sveikiname juos ir linkime sėkmės ne tik atiduodant savo jaunatvišką indėlį, dirbant su apleistais vaikais, bet ir parsivežti neįkainojamus turtus iš savo senelių ir prosenelių krašto.

A. K.

Nuotraukoje savanorės (iš kairės): Lina Bublytė, Regina Čyvaitė ir Daiva Ragaitė, kurios dirbs organizacijos „Vaiko vartai į mokslą“ globojamuose centruose Lietuvoje.

ALTo Čikagos skyriaus ruošiamas

Birželio tremties minėjimas

vyks birželio 17 d., sekmadienį, Marquette Park.

10:30 val. r. – šv. Mišios Švč. Mergelės Marijos Gimimo bažnyčioje. Po Mišių minėjimas seserų kazimieriečių vienuolyno salėje Motiniškame name (2601 W. Marquette Rd., Chicago). Skaudžiuosius trėmimus ir laisvės kovą prisiminsime su garbės svečiais iš Lietuvos mon. A. Svarinsku ir ses. Nijole Sadūnaite.

Meninę programą atliks Algimantas Barniškis. Nuoširdžiai kviečiame dalyvauti.

Kunigaikščių Užėiga Dėli:

6312 S. Harlem Ave
Summit, IL 60501

Užsakymai priimami telefonu: 708-594-5622

JAU DAROME PUSRYČIUS!

I - IV: 7 am - 10 pm
V: 7 am - 11 pm
VI: 8 am - 12 am
VII: 8 am - 9 pm

Mieli Tautiečiai,

Waukegan-Lake County apylinkė ir restoranas Kunigaikščių Užėiga Birželio 16d. organizuoja

Joninių šventę

Vokiečių Centre, 259 W. Grand Ave., Lake Villa, IL.

Pradžią - 2 val. p.p. iki vėlumos. Jums koncertuos liaudiškos ir estradinės muzikos kolektyvai, šokėjai. Profesionalūs vedantieji įtrauks visus į šventės šurmį: žaisime, šoksime, dainuosime. Visų vaikų ir suaugusių laukia įvairūs atrakcionai, prizai ir siurprizai. Jūsų negąsdins net blogas oras: dengta estrada ir kiti pastatai, kuriuose tilps visi, gelbės jus nuo galimos darganos. Veiks baras su lietuvišku alumi ir šampanu, o lietuviškų valgių tikrai nepritruksime: turėsime cepelinų, kugelių, šašlykų ir kitų gardesnių. Šventės metu taip pat veiks mugė, kurios metu galėsite įsigyti įvairių lietuviškų suvenyrų, muzikos, knygų bei kitų prekių.

Visi verslininkai ir firmos, norintys prisidėti prie šventės įsteigdami prizus ar būdami sponsoriais, taip pat pageidaujantys turėti savo verslo palapines skambinkite

847 845 3972 arba 708 594 5622

RĖMĖJAI

Food Depot International 847 719 2800
Remi Painters Inc 847 420 2068,
Bcata Sons Cleaning Inc 847 668 1731

KVIEČIAME!

INFORMACIJA:

708 594 5622,
847 719 2800.

Vieta automobiliui aikštelėje kainuos \$10 (padės padengti apylinkės išlaidas)